

Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (ósma izba)

z dnia 1 września 2021 r.*

Prawo instytucjonalne – Członek EKES-u – Dochodzenie OLAF-u w sprawie zarzutów stosowania mobbingu – Decyzja o zwolnieniu członka z pełnienia jego funkcji w zakresie kierowania i zarządzania personelem – Skarga o stwierdzenie nieważności – Akt zaskarżalny – Dopuszczalność – Środek przyjęty w interesie służby – Podstawa prawna – Prawo do obrony – Odmowa dostępu do załączników do raportu OLAF-u – Ujawnienie istoty zeznań w formie streszczenia – Odpowiedzialność

W sprawie T-377/20,

KN, którego reprezentowali adwokaci M. Casado García-Hirschfeld i M. Aboudi,

strona skarżąca,

przeciwko

Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu (EKES), który reprezentowali M. Pascua Mateo, K. Gambino, X. Chamodraka, A. Carvajal García-Valdecasas i L. Camarena Januzec, w charakterze pełnomocników, wspierani przez adwokata A. Duron,

strona pozwana,

mającej za przedmiot, po pierwsze, oparte na art. 263 TFUE żądanie zmierzające do stwierdzenia nieważności decyzji EKES-u z dnia 9 czerwca 2020 r., oraz po drugie, oparte na art. 268 TFUE żądanie zmierzające do uzyskania odszkodowania za szkodę i zadośćuczynienia za krzywdę, jakich miał doznać skarżący,

SĄD (ósma izba),

w składzie: J. Svenningsen (sprawozdawca), prezes, C. Mac Eochaidh i T. Pynnä, sędziowie,

sekretarz: M. Marescaux, administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 21 kwietnia 2021 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: francuski.

Wyrok

Okoliczności powstania sporu

- 1 Od dnia 1 maja 2004 r. skarżący, KN, jest członkiem Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (EKES). W okresie od kwietnia 2013 r. do dnia 27 października 2020 r. był on przewodniczącym grupy pracodawców utworzonej w EKES-ie (zwaney dalej „grupą I”).
- 2 W dniu 6 grudnia 2018 r. Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), po otrzymaniu informacji o zarzutach dotyczących zachowania skarżącego wobec innych członków EKES-u i członków personelu EKES-u, wszczął przeciwko niemu dochodzenie. O wszczęciu tego dochodzenia poinformowano skarżącego pismem z dnia 18 października 2019 r.
- 3 W dniu 25 listopada 2019 r. skarżący został przesłuchany przez OLAF. W drodze wiadomości elektronicznych z dnia 26 i 29 listopada 2019 r. skarżący uzupełnił swoje zeznania oświadczeniami na piśmie.
- 4 Pismem z dnia 4 grudnia 2019 r. OLAF, zgodnie z art. 9 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczącego dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. 2013, L 248, s. 1), wezwał skarżącego do zgłoszenia na piśmie w terminie dziesięciu dni roboczych uwag odnoszących się do dotyczących go faktów, które przedstawiono w streszczeniu dołączonym do tego pisma. Fakty te dotyczyły zachowania skarżącego wobec A, B oraz C i bardziej ogólnie wobec członków personelu sekretariatu grupy I.
- 5 W dniu 17 grudnia 2019 r. skarżący przedstawił uwagi w przedmiocie streszczenia dotyczących go faktów.
- 6 Pismem z dnia 16 stycznia 2020 r. OLAF poinformował skarżącego o zamknięciu dochodzenia i przekazaniu raportu końcowego (zwanego dalej „raportem OLAF-u”) belgijskiej prokuraturze federalnej oraz przewodniczącemu EKES-u. Ten ostatni został wezwany, w szczególności, do traktowania stenogramów z przesłuchań świadków i sygnalistów „z najwyższą poufnością”, ponieważ zawierają one „bardzo delikatne informacje, które mogłyby jeszcze bardziej narazić zainteresowane osoby”. Ponadto przewodniczący EKES-u został wyraźnie poproszony o zwrócenie się do OLAF-u w przypadku wniosku o udzielenie dostępu do owych stenogramów.
- 7 Zgodnie z art. 11 rozporządzenia nr 883/2013 do raportu OLAF-u dołączono zalecenia dotyczące działań, jakie należało podjąć w następstwie dochodzenia. I tak, po pierwsze, OLAF zalecił belgijskiej prokuraturze federalnej wszczęcie postępowania sądowego przeciwko skarżącemu w sprawie czynów, co do których podnosi się, że stanowiły mobbing wobec A i B, ponieważ czyny te mogą stanowić przestępstwo w rozumieniu art. 442a belgijskiego kodeksu karnego. Po drugie, w odniesieniu do tych samych czynów oraz zachowania, co do którego podnosi się, że mogło stanowić nadużycie w stosunku do C i D, a także innych członków personelu, którzy wykonywali lub nadal wykonują funkcje w sekretariacie grupy I, OLAF zalecił EKES-owi rozważenie wszczęcia postępowania, o którym mowa w art. 8 kodeksu postępowania członków EKES-u, który wszedł

w życie w dniu 20 lutego 2019 r. (zwanego dalej „kodeksem postępowania z 2019 r.”), i w części czwartej regulaminu wewnętrznego EKES-u, oraz podjęcia „wszelkich środków niezbędnych do uniknięcia nowych przypadków mobbingu ze strony [skarżącego] w miejscu pracy”.

- 8 W drodze wiadomości elektronicznej z dnia 21 stycznia 2020 r. skarżący wniósł do przewodniczącego EKES-u o wszczęcie postępowania, o którym mowa w art. 8 kodeksu postępowania z 2019 r., w odniesieniu do ewentualnego naruszenia owego kodeksu, poprzez zwołanie posiedzenia komitetu doradczego ds. postępowania członków ustanowionego na podstawie art. 7 tego kodeksu (zwanego dalej „komitetem doradczym”), i to przed głosowaniem przewidzianym na następny dzień w grupie I w celu wyznaczenia kandydata tej grupy w wyborach na przewodniczącego EKES-u.
- 9 Podczas posiedzenia, które odbyło się w dniu 21 stycznia 2020 r. i w którym uczestniczył skarżący, przewodniczący EKES-u poinformował członków Prezydium EKES-u o otrzymaniu w dniu 16 stycznia 2020 r. raportu OLAF-u wraz z zaleceniami.
- 10 Notą z dnia 22 stycznia 2020 r. przewodniczący EKES-u przekazał komitetowi doradczemu raport OLAF-u i wniósł o to, aby zgodnie z art. 7 ust. 4 kodeksu postępowania z 2019 r. komitet doradczy w terminie 30 dni kalendarzowych wydał opinię w przedmiocie podnoszonych naruszeń rzeczonego kodeksu. Przewodniczący EKES-u wskazał jednak, że w trosce o ochronę świadków i sygnalistów stenogramy z ich przesłuchań przeprowadzonych przez OLAF nie zostaną przekazane komitetowi doradczemu.
- 11 Tego samego dnia członkowie grupy I postanowili zgłosić kandydaturę skarżącego w wyborach na przewodniczącego EKES-u mających się odbyć w październiku 2020 r.
- 12 Notą z dnia 10 lutego 2020 r. przewodniczący komitetu doradczego wezwał skarżącego na przesłuchanie zaplanowane na 6 marca 2020 r.
- 13 Pismem z dnia 17 lutego 2020 r., skierowanym do przewodniczącego komitetu doradczego, skarżący wniósł w szczególności o przekazanie mu „kopii wszystkich dokumentów bezpośrednio związanych z zarzutami [wobec niego], oczywiście z poszanowaniem zasady poufności”.
- 14 W odpowiedzi na sformułowany przez EKES wniosek OLAF, w drodze wiadomości elektronicznej z dnia 20 lutego 2020 r., wskazał, iż co do zasady pewnych informacji nie powinno się przekazywać osobie, której dotyczy sprawa, między innymi danych osobowych osób trzecich, w szczególności danych świadków i sygnalistów, a także dokonanej przez OLAF oceny prawnej okoliczności faktycznych. Zwrócono się także do EKES-u o przekazanie OLAF-owi jawnej wersji raportu, którą organ ten zamierzał przekazać skarżącemu, przed wysłaniem tego raportu do tego ostatniego. W celach informacyjnych OLAF załączył również do swojej wiadomości elektronicznej wytyczne dotyczące wykorzystania jego raportów końcowych przez służby Komisji Europejskiej w ramach procedur odzyskiwania oraz innych środków w dziedzinie wydatków bezpośrednich i pomocy zewnętrznej.
- 15 W dniu 4 marca 2020 r. wersja raportu OLAF-u pomijająca niektóre dane w celu, w szczególności, zachowania anonimowości świadków i sygnalistów oraz niezawierająca załącznika (zwaną dalej „wersją jawną raportu OLAF-u”) została przekazana skarżącemu.

- 16 W wiadomości elektronicznej z dnia 4 marca 2020 r. skierowanej do przewodniczącego komitetu doradczego skarżący wniósł, w szczególności, o przełożenie jego przesłuchania, zaplanowanego na 6 marca 2020 r., na późniejszy termin, tak aby miał on więcej czasu na zapoznanie się z wersją jawną raportu OLAF-u.
- 17 W dniu 6 marca 2020 r. komitet doradczy, w którego skład wchodziło po dwóch członków z każdej z trzech grup EKES-u, przeprowadził przesłuchanie skarżącego, po uprzednim wysłuchaniu osobno urzędników OLAF-u prowadzących dochodzenie oraz byłego członka EKES-u, D, w charakterze sygnalisty.
- 18 Podczas przesłuchania skarżący podniósł, między innymi, ograniczony dostęp, jaki przyznano mu do raportu OLAF-u.
- 19 Podczas przesłuchania D sprzeciwiła się obecności jednego z członków grupy I, E, w Komitecie Doradczym, ponieważ miał go dotyczyć konflikt interesów. Ten konflikt interesów miał wynikać z faktu, że na wniosek skarżącego przeprowadził on dochodzenie w sekretariacie grupy I, a na zakończenie tego dochodzenia sporządził sprawozdanie zawierające zarzuty dotyczące zachowania A; sprawozdanie to miało zostać następnie wykorzystane przez skarżącego w celu uzyskania wotum zaufania na posiedzeniu prezydium grupy I w dniu 25 października 2018 r.
- 20 Drugie przesłuchanie skarżącego przez komitet doradczy, zaplanowane na dzień 17 marca 2020 r., nie mogło się odbyć z powodu ograniczeń wprowadzonych ze względu na kryzys sanitarny związany z COVID-19. Następnie ani komitet doradczy, ani skarżący nie wnieśli o przeprowadzenie takiego drugiego przesłuchania.
- 21 Pismem z dnia 2 kwietnia 2020 r. komitet doradczy poinformował przewodniczącego EKES-u, że E nie weźmie udziału w obradach komitetu doradczego dotyczących sprawy skarżącego, ponieważ dotyczy go konflikt interesów. Pismo to wskazywało również, że w tych okolicznościach druga z członków grupy I w Komitecie Doradczym, F, odmówiła przychylenia się do decyzji o wykluczeniu E z obrad oraz że w konsekwencji również i ona nie będzie uczestniczyła w obradach komitetu doradczego dotyczących sprawy skarżącego.
- 22 W piśmie z dnia 7 kwietnia 2020 r. skierowanym do przewodniczącego EKES-u skarżący wskazał, że ze względu na problemy zdrowotne nie jest w stanie pełnić obowiązków przewodniczącego grupy I przez czas nieokreślony. Wiceprzewodniczący grupy I został wyznaczony do tymczasowego pełnienia tych funkcji podczas zwolnienia chorobowego skarżącego.
- 23 Pismem z dnia 28 kwietnia 2020 r. skierowanym do przewodniczącego EKES-u komitet doradczy zgodnie z art. 8 ust. 2 kodeksu postępowania z 2019 r. przekazał swoje zalecenia dotyczące zarzucanych skarżącemu naruszeń kodeksu postępowania. Komitet doradczy zwrócił się, w szczególności, do przewodniczącego EKES-u o podjęcie następujących środków:

„1) W świetle przesłuchań OLAF-u i [skarżącego] przeprowadzonych przez komitet doradczy w dniu 6 marca 2020 r. i po dokładnym przeanalizowaniu protokołu z przeprowadzonego przez OLAF przesłuchania [skarżącego] i raportu OLAF-u komitet doradczy zgadza się z ustaleniami faktycznymi OLAF-u oraz sformułowanymi na ich podstawie wnioskami prawnymi. Komitet doradczy stwierdza zatem, że swoim zachowaniem wobec członków personelu i byłych członków EKES-u [skarżący] naruszył art. 1 ust. 4 regulaminu wewnętrznego EKES-u, art. 4 ust. 1 kodeksu postępowania członków EKES-u z dnia 17 stycznia 2013 r., art. 4 ust. 1 kodeksu [postępowania z 2019 r.], a także art. 31 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Komitet doradczy

stwierdza również, że prawa proceduralne osoby obwinionej były w dochodzeniach OLAF-u w pełni przestrzegane.

2) Ze względu na powtarzające się i poważne naruszenia kluczowych przepisów europejskiego porządku prawnego [skarżący] został pozbawiony prawa do zarządzania, a w konsekwencji kierownictwa nad członkami personelu sekretariatu grupy I.

3) Wskutek odebrania mu prawa do kierowania członkami personelu i ponieważ stanowisko przewodniczącego jest ściśle związane z tym prawem, [skarżący] zostaje zawieszony w pełnieniu funkcji przewodniczącego grupy I; zawieszenie to pozostaje bez uszczerbku dla faktu, że ze względów zdrowotnych i do czasu powrotu do zdrowia [skarżący] przekazał przewodnictwo grupy I wiceprzewodniczącemu grupy I.

4) Do przewodniczącego EKES-u [...] wnosi się o zobowiązanie [skarżącego] do wycofania jego kandydatury na przewodniczącego EKES-u, która została potwierdzona przez członków grupy I podczas procedury wyborczej w dniu 23 stycznia 2020 r., w celu uniknięcia szkody dla EKES-u i jego członków.

5) W przypadku wszczęcia dochodzenia przez belgijską prokuraturę EKES wystąpi z powództwem adhezyjnym w postępowaniu przeciwko [skarżącemu] [...].”

24 Pismem z dnia 12 maja 2020 r. przewodniczący EKES-u zwrócił się do skarżącego, zgodnie z art. 8 ust. 3 kodeksu postępowania z 2019 r., o przedstawienie ewentualnych pisemnych uwag w przedmiocie zaleceń wydanych przez komitet doradczy.

25 W dniu 13 maja 2020 r. Parlament Europejski wydał decyzję (UE) 2020/1984 w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2018, sekcja VI – Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (Dz.U. 2020, L 417, s. 469), w drodze której instytucja ta odroczyła decyzję w sprawie udzielenia sekretarzowi generalnemu EKES-u absolutorium z wykonania budżetu EKES-u za rok budżetowy 2018. Dzień później Parlament przyjął rezolucję (UE) 2020/1985, zawierającą uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2018, sekcja VI – Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (Dz.U. 2020, L 417, s. 470), zgodnie z którą EKES został wezwany do poinformowania przed końcem września 2020 r. o działaniach podjętych w następstwie zaleceń znajdujących się w raporcie OLAF-u.

26 W dniu 27 maja 2020 r., zgodnie z art. 8 ust. 3 kodeksu postępowania z 2019 r., przewodniczący EKES-u zasięgnął opinii poszerzonego kierownictwa EKES-u.

27 Pismem z dnia 2 czerwca 2020 r. skierowanym do przewodniczącego EKES-u skarżący przedstawił swoje uwagi w przedmiocie zaleceń komitetu doradczego. Skarżący zarzucił w szczególności komitetowi doradczemu naruszenie jego praw do obrony, jako że nie mając dostępu do załączników do raportu OLAF-u, nie mógł się do nich ustosunkować.

28 Notą z dnia 3 czerwca 2020 r. przewodniczący EKES-u przekazał członkom EKES-u zalecenia komitetu doradczego i pisemne uwagi skarżącego w przedmiocie tych zaleceń, a także wersję jawną raportu OLAF-u oraz decyzję Parlamentu dotyczącą odroczenia udzielenia absolutorium z wykonania budżetu, aby członkowie ci podjęli decyzję w sprawie skarżącego. Do noty tej dołączono również projekt decyzji.

29 Na posiedzeniu przy drzwiach zamkniętych, które odbyło się w dniu 9 czerwca 2020 r., Prezydium EKES-u przyjęło, 21 głosami za, przy 4 głosach przeciw i 1 głosie wstrzymującym się, przy czym jeden głos został unieważniony, decyzję, która jest przedmiotem niniejszej skargi (zwaną dalej „zaskarżoną decyzją”). Jedyny artykuł owej decyzji ma następujące brzmienie:

„Prezydium

1. przyjmuje do wiadomości ustalenia OLAF-u i komitetu doradczego dotyczące odpowiedzialności [skarżącego] [...] za mobbing i niewłaściwe zachowanie, o które jest on oskarżany;

2. stwierdza, że sankcje określone w [kodeksie postępowania z 2019 r.] nie mają zastosowania w tym przypadku, biorąc pod uwagę zasadę legalności kar (nulla poena sine lege);

3. żąda, aby [skarżący]:

– zrezygnował z pełnienia funkcji przewodniczącego grupy I,

– wycofał swoją kandydaturę na przewodniczącego EKES-u;

4. zwalnia [skarżącego] z wszelkich czynności w zakresie kierowania i zarządzania personelem;

5. zobowiązuje sekretarza generalnego do podjęcia niezbędnych środków w celu zapewnienia, by EKES wystąpił z powództwem adhezyjnym w przypadku wszczęcia przez prokuraturę królewską postępowania przeciwko [skarżącemu];

6. zobowiązuje sekretarza generalnego do przekazania niniejszej decyzji OLAF-owi i Parlamentowi Europejskiemu; decyzja może również zostać przekazana, w stosownym przypadku, innym instytucjom lub władzom państw członkowskich.

Niniejsza decyzja stanowi integralną część protokołu posiedzenia Prezydium z dnia 9 czerwca 2020 r., a jej rozpowszechnianie podlega ograniczeniom”.

30 Zaskarżoną decyzję doręczono skarżącemu w dniu 17 czerwca 2020 r.

31 Decyzją z dnia 15 lipca 2020 r. zgromadzenie plenarne EKES-u, na wniosek auditorat du travail de Bruxelles (inspekcji pracy w Brukseli, Belgia) i po uzyskaniu uwag skarżącego, uchyliło immunitet tego ostatniego. Następnie decyzją z dnia 28 lipca 2020 r. zgromadzenie plenarne EKES-u postanowiło, że organ ten wystąpi z powództwem adhezyjnym w postępowaniu przeciwko skarżącemu przed tribunal correctionnel de Bruxelles (sądem karnym w Brukseli, Belgia).

32 Nieobecność skarżącego z powodu choroby zakończyła się w dniu 28 sierpnia 2020 r.

33 Pismem z dnia 1 września 2020 r. dyrektor dyrekcji „Zasoby ludzkie i finanse” EKES-u poinformował skarżącego, że w wykonaniu zaskarżonej decyzji zwalnia go z pełnienia funkcji w zakresie kierowania i zarządzania personelem sekretariatu grupy I. Do skarżącego zwrócono się także o wyznaczenie innego członka grupy I do celów zapewnienia bieżącego zarządzania sekretariatem tej grupy.

- 34 W dniu 8 września 2020 r. grupa I przedstawiła kandydaturę innego ze swoich członków na przewodniczącego EKES-u, a skarżący wycofał swoją kandydaturę w tych wyborach.
- 35 W dniu 27 października 2020 r., w związku z wygaśnięciem mandatu skarżącego, grupa I wybrała nowego przewodniczącego. W tym samym dniu kandydat zaproponowany przez grupę I został wybrany na przewodniczącego EKES-u.
- 36 Decyzją Rady (UE) 2020/1636 z dnia 30 października 2020 r. w sprawie mianowania członka Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego na okres od dnia 21 września 2020 r. do dnia 20 września 2025 r. (Dz.U. 2020, L 369, s. 1) skarżący, zgodnie z propozycją Rzeczypospolitej Polskiej, został mianowany na członka EKES-u na okres od dnia 21 września 2020 r. do dnia 20 września 2025 r.

Postępowanie i żądania stron

- 37 Pismem, które wpłynęło do sekretariatu Sądu w dniu 18 czerwca 2020 r., skarżący wniósł niniejszą skargę.
- 38 W odrębnym piśmie złożonym w sekretariacie Sądu w tym samym dniu skarżący złożył wniosek w przedmiocie środków tymczasowych w celu zawieszenia wykonania zaskarżonej decyzji. Wniosek ten został oddalony postanowieniem z dnia 22 lipca 2020 r., KN/EKES (T-377/20 R, niepublikowanym, EU:T:2020:353) z powodu braku pilnego charakteru, a rozstrzygnięcie o kosztach miało nastąpić w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.
- 39 W kolejnym, odrębnym piśmie złożonym w sekretariacie Sądu w tym samym dniu skarżący wniósł do Sądu o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym przewidzianym w art. 152 regulaminu postępowania przed Sądem. Postanowieniem z dnia 24 lipca 2020 r., doręczonym skarżącemu w dniu 27 lipca 2020 r., Sąd (ósma izba) oddalił ten wniosek.
- 40 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 29 czerwca 2020 r. skarżący wniósł o utajnienie tożsamości na podstawie art. 66 regulaminu postępowania, do którego to wniosku się przychyłono.
- 41 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 31 sierpnia 2020 r. skarżący złożył, w oparciu o rzekome wystąpienie nowych okoliczności w rozumieniu art. 160 regulaminu postępowania, ponowny wniosek w przedmiocie środków tymczasowych w celu zawieszenia wykonania zaskarżonej decyzji. Wniosek ten został oddalony postanowieniem z dnia 19 października 2020 r., KN/EKES (T-377/20 R II, niepublikowanym, EU:T:2020:505) z powodu braku pilnego charakteru, a rozstrzygnięcie o kosztach miało nastąpić w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.
- 42 Po drugiej wymianie pism procesowych pisemny etap postępowania został w dniu 25 listopada 2020 r. zamknięty.
- 43 Pismem z dnia 18 grudnia 2020 r., na podstawie art. 106 § 2 regulaminu postępowania, skarżący wniósł o przeprowadzenie rozprawy.

- 44 Pismem sekretariatu z dnia 9 lutego 2021 r. Sąd wezwał EKES, w ramach środków organizacji postępowania, do przedłożenia, w stosownych przypadkach w wersji jawnej, załączników do raportu OLAF-u, w tym stenogramów zeznań świadków i sygnalistów, bez uszczerbku dla przepisów art. 92 § 3 i art. 103 regulaminu postępowania.
- 45 Pismem z dnia 23 lutego 2021 r. EKES wyjaśnił, że załączniki do raportu OLAF-u są poufne i nie można ich przekazać skarżącemu. W tych okolicznościach EKES uznał, że żądane dokumenty powinny zostać przedstawione wyłącznie w drodze postanowienia w przedmiocie zastosowania środków dowodowych na podstawie art. 91 lit. b) regulaminu postępowania, a ich przetwarzanie powinno mieć miejsce na podstawie art. 103 regulaminu postępowania.
- 46 Pismem sekretariatu z dnia 5 marca 2021 r. Sąd zadał, w ramach środków organizacji postępowania, pytania wymagające odpowiedzi na piśmie od stron, które też zastosowały się do tego wniosku w wyznaczonym terminie.
- 47 Postanowieniem z dnia 9 marca 2021 r. Sąd nakazał EKES-owi, na podstawie art. 92 § 3 regulaminu postępowania, przedłożenie załączników do raportu OLAF-u, w tym stenogramów zeznań świadków i sygnalistów, które zostały przekazane EKES-owi przez OLAF notą z dnia 16 stycznia 2020 r. Wyjaśniono również, że na tym etapie postępowania dokumenty te nie zostaną przekazane skarżącemu, chyba że EKES będzie w stanie przedstawić, oprócz pełnej wersji rzeczonych dokumentów, ich wersję jawną.
- 48 W dniu 17 marca 2021 r. EKES przedłożył wersję poufną załączników do raportu OLAF-u.
- 49 W dniu 30 marca 2021 r. Sąd uznał, że dokumenty przedłożone przez stronę pozwaną stosownie do postanowienia w przedmiocie środków dowodowych z dnia 9 marca 2021 r. mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu i mają charakter poufny. Sąd postanowił również przyjąć środek organizacji postępowania dotyczący sposobu, w jaki rzeczony dokumenty mogłyby zostać udostępnione skarżącemu.
- 50 Pismem sekretariatu z dnia 30 marca 2021 r. Sąd zwrócił się do adwokatów skarżącego o zobowiązanie się do zachowania poufności przed otrzymaniem kopii wersji poufnej załączników do raportu OLAF-u. W dniu 7 kwietnia 2021 r. adwokaci skarżącego przekazali Sądowi podpisane zobowiązania do zachowania poufności.
- 51 Pismem sekretariatu z dnia 7 kwietnia 2021 r. Sąd wezwał adwokatów skarżącego do wskazania w wersji poufnej załączników do raportu OLAF-u ewentualnych elementów, których istota nie znajdowała się w wersji jawnej raportu OLAF-u, do której skarżący miał dostęp, oraz, w stosowanym przypadku, do przedstawienia dodatkowych uwag mogących mieć wpływ na wynik postępowania administracyjnego, które skarżący mógłby przedstawić na etapie tego postępowania, gdyby wiedział o tych elementach. Adwokaci skarżącego zastosowali się do tego wezwania w wyznaczonym terminie.
- 52 Strony zostały wysłuchane na rozprawie, która odbyła się w dniu 21 kwietnia 2021 r. Podczas rozprawy EKES wniósł o umożliwienie mu ustosunkowania się na piśmie do uwag przedstawionych przez adwokatów skarżącego w przedmiocie wersji poufnej załączników do raportu OLAF-u. Po otrzymaniu w dniu 5 maja 2021 r. uwag EKES-u na piśmie Sąd zamknął ustny etap postępowania.

53 Skarżący wnosi do Sądu o:

- stwierdzenie, że skarga jest dopuszczalna;
- stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji;
- zasądzenie od EKES-u na jego rzecz kwoty 200 000 EUR tytułem naprawienia doznanej krzywdy oraz kwoty 50 000 EUR tytułem naprawienia poniesionej szkody majątkowej;
- obciążenie EKES-u wszystkimi kosztami postępowania.

54 EKES wnosi do Sądu o:

- odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej;
- tytułem pomocniczym – oddalenie skargi jako bezzasadnej;
- obciążenie skarżącego kosztami postępowania, w tym kosztami związanymi z postępowaniem w przedmiocie środków tymczasowych i wnioskiem o zastosowanie trybu przyspieszonego.

Co do prawa

W przedmiocie dopuszczalności żądania o stwierdzenie nieważności

- 55 Nie podnosząc formalnie, w odrębnym piśmie, zarzutu niedopuszczalności, EKES twierdzi jednak, że skargę o stwierdzenie nieważności należy odrzucić jako niedopuszczalną.
- 56 W pierwszej kolejności EKES podnosi, że skierowane do skarżącego wezwania do rezygnacji z pełnienia funkcji przewodniczącego grupy I oraz do wycofania jego kandydatury na przewodniczącego EKES-u są pozbawione wiążących skutków prawnych, ponieważ decyzja o rezygnacji lub wycofaniu kandydatury należy wyłącznie do skarżącego.
- 57 W drugiej kolejności EKES uważa, że decyzja o zwolnieniu skarżącego z pełnienia funkcji w zakresie kierowania i zarządzania personelem sekretariatu grupy I stanowi jedynie wewnętrzny środek reorganizacyjny EKES-u, podjęty przez administrację w ramach jej uprawnień w zakresie swobodnej organizacji jej służb. Z wyroku z dnia 25 lutego 1988 r., Les Verts/Parlament (190/84, EU:C:1988:94) wynika zaś, że akty, które wywołują skutki prawne jedynie w wewnętrznej sferze administracji, nie ustanawiają praw i obowiązków wobec osób trzecich i nie stanowią aktów podlegających zaskarżeniu na podstawie art. 263 TFUE.
- 58 W trzeciej kolejności, w odniesieniu do pozostałych elementów zaskarżonej decyzji, które dotyczą, po pierwsze, wystąpienia przez EKES z powództwem adhezyjnym w postępowaniu przed tribunal correctionnel de Bruxelles (sądem karnym w Brukseli), i po drugie, przekazania zaskarżonej decyzji różnym instytucjom lub organom Unii Europejskiej lub państw członkowskich, EKES uważa, że są to „akty o charakterze czysto wykonawczym w odniesieniu do zaleceń OLAF-u”, które również nie mogą stanowić przedmiotu skargi o stwierdzenie nieważności.
- 59 Skarżący kwestionuje te argumenty.

60 W niniejszym przypadku Prezydium EKES-u zaskarżoną decyzją przyjęło trzy środki przeciwko skarżącemu i w związku z tym należy zbadać, czy środki te mogą podlegać kontroli sądowej na podstawie art. 263 TFUE.

W przedmiocie wezwań do zrezygnowania z pełnienia funkcji przewodniczącego grupy I i wycofania kandydatury na przewodniczącego EKES-u

61 W ust. 3 jedyne go artykułu zaskarżonej decyzji Prezydium EKES-u wezwało skarżącego do zrezygnowania z pełnienia funkcji przewodniczącego grupy I i wycofania jego kandydatury na przewodniczącego EKES-u.

62 Zgodnie z orzecznictwem aktami, które mogą stanowić przedmiot skargi o stwierdzenie nieważności, są wszystkie akty przyjęte przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii, bez względu na ich charakter lub formę, zmierzające do wywołania wiążących skutków prawnych mogących wpływać na interesy strony skarżącej poprzez istotną zmianę jej sytuacji prawnej (zob. wyrok z dnia 25 czerwca 2020 r., Satcen/KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, pkt 69 i przytoczone tam orzecznictwo).

63 Jednakże w tym przypadku, jak słusznie zauważa EKES, wezwania do rezygnacji z pełnienia funkcji przewodniczącego grupy I i wycofania kandydatury na przewodniczącego EKES-u są ze swej natury pozbawione wszelkich wiążących skutków prawnych w rozumieniu tego orzecznictwa.

64 Ponieważ Prezydium EKES-u nie ma uprawnień do żądania rezygnacji jednego ze swoich członków z pełnienia funkcji przewodniczącego grupy lub wycofania przez niego kandydatury w wyborach na przewodniczącego EKES-u, skarżący mógł swobodnie zdecydować o niereagowaniu na te wezwania.

65 W niniejszym przypadku zresztą, pomimo tych wezwań, skarżący pozostał przewodniczącym grupy I do wygaśnięcia jego mandatu w dniu 27 października 2020 r.

66 Prawdą jest, że w dniu 8 września 2020 r., gdy grupa I zaproponowała kandydaturę innego z jej członków na przewodniczącego EKES-u, i prawie trzy miesiące po przyjęciu zaskarżonej decyzji, skarżący zgodził się wycofać swoją kandydaturę.

67 Niemniej niniejsza skarga wniesiona w dniu 18 czerwca 2020 r. nie jest skierowana przeciwko decyzji skarżącego z dnia 8 września 2020 r. o wycofaniu jego kandydatury na przewodniczącego EKES-u, lecz przeciwko wystosowanemu przez Prezydium wezwaniu do wycofania tej kandydatury, które to wezwanie nie ma cech aktu niekorzystnego (zob. analogicznie wyrok z dnia 12 maja 2015 r., Dalli/Komisja, T-562/12, EU:T:2015:270, pkt 155).

68 Wynika z tego, że zaskarżona decyzja jest pozbawiona wiążących skutków prawnych w zakresie, w jakim wzywa skarżącego do rezygnacji z pełnienia funkcji przewodniczącego grupy I i wycofania przez niego kandydatury na przewodniczącego EKES-u. W związku z tym żądanie stwierdzenia nieważności należy odrzucić jako niedopuszczalne w zakresie, w jakim dotyczy takich wezwań.

W przedmiocie decyzji o zwolnieniu skarżącego z pełnienia funkcji w zakresie kierowania i zarządzania personelem

- 69 W ust. 4 jedyne go artykułu zaskarżonej decyzji Prezydium EKES-u zwolniło skarżącego z pełnienia funkcji w zakresie kierowania i zarządzania personelem.
- 70 Zgodnie z art. 80 ust. 1 regulaminu wewnętrznego „[g]rupy mają do dyspozycji sekretariat podlegający bezpośrednio przewodniczącemu danej grupy”. Na mocy art. 80 ust. 2 i 3 tego regulaminu uprawnienia organu powołującego i organu właściwego do zawierania umów o pracę w stosunku do członków personelu sekretariatu grupy są wykonywane „na wniosek przewodniczącego [...] grupy”.
- 71 W niniejszym przypadku ze wskazanego w pkt 33 powyżej pisma dyrektora dyrekcji EKES-u „Zasoby ludzkie i finanse” z dnia 1 września 2020 r. wynika, że decyzja o zwolnieniu skarżącego z pełnienia funkcji w zakresie kierowania i zarządzania personelem oznaczała, że nie mógł on już brać udziału w rekrutacji, ocenie, zmianie zaszerogowania, szkoleniach, wyjazdach służbowych ani w zarządzaniu czasem członków personelu sekretariatu grupy I.
- 72 Te zadania i funkcje dotyczą zatem kompetencji związanych z wykonywaniem uprawnień wynikających z hierarchii, które skarżący posiada jako przewodniczący grupy I, co wynika również z zaleceń komitetu doradczego wskazanych w pkt 23 powyżej.
- 73 W tym względzie podczas rozprawy EKES potwierdził również ostateczny charakter takiego środka, stwierdzając, że skarżący nie będzie już mógł sprawować takich funkcji w zakresie kierowania i zarządzania personelem, nawet gdyby po wygaśnięciu jego mandatu został ponownie wybrany na stanowisko przewodniczącego grupy I. Powołana również przez EKES na rozprawie okoliczność, że organ ten mógłby być zmuszony do zmiany zaskarżonej decyzji w przyszłości, gdyby zmieniły się okoliczności uzasadniające jej wydanie, na przykład ze względu na wynik postępowania karnego prowadzonego przeciwko skarżącemu, nie może być brana pod uwagę przy ocenie dopuszczalności skargi, której to oceny należy dokonać w odniesieniu do sytuacji istniejącej w chwili wniesienia skargi (zob. podobnie wyrok z dnia 24 października 2013 r., Deutsche Post/Komisja, C-77/12 P, niepublikowany, EU:C:2013:695, pkt 65 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 74 W związku z tym, biorąc pod uwagę charakter i zakres tych zadań, należy uznać, że decyzja o zwolnieniu skarżącego z pełnienia funkcji w zakresie kierowania i zarządzania personelem wywołuje wiążące skutki prawne, które wpływają na interesy tego ostatniego, powodując istotną zmianę jego sytuacji prawnej (zob. analogicznie wyrok z dnia 22 października 2002 r., Pflugradt/EBC, T-178/00 i T-341/00, EU:T:2002:253, pkt 81).
- 75 Wreszcie argument EKES-u, zgodnie z którym art. 263 akapit pierwszy TFUE ogranicza właściwość sądu Unii do aktów zmierzających do wywarcia skutków prawnych wobec osób trzecich, nie podważa tego wniosku.
- 76 Z utrwalonego orzecznictwa wynika bowiem, że sformułowanie to ma na celu wyłączenie aktów, które nie stanowią aktów niekorzystnych, ponieważ dotyczą wyłącznie wewnętrznej organizacji administracji i wywołują skutki jedynie w tym wewnętrznym obszarze, nie tworząc żadnego prawa lub obowiązku względem osób trzecich (zob. wyrok z dnia 25 czerwca 2020 r., Satcen/KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, pkt 73 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 77 Tymczasem o ile decyzja o zwolnieniu skarżącego z pełnienia funkcji w zakresie kierowania i zarządzania personelem dotyczy niewątpliwie wewnętrznej organizacji EKES-u, o tyle decyzja ta jest również aktem, którego skarżący jest adresatem w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE i który jest dla niego niekorzystny, ponieważ, w przeciwieństwie do twierdzeń EKES-u, pozbawia go uprawnień wynikających z hierarchii, którymi zgodnie z art. 80 regulaminu wewnętrznego EKES-u dysponuje on w stosunku do członków personelu sekretariatu grupy I (zob. podobnie wyrok z dnia 25 czerwca 2020 r., Satcen/KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, pkt 74).
- 78 Ponadto skoro – przynajmniej w tym kontekście – skarżący jest osobą prawnie odrębną od EKES-u, nie sposób przyjąć, że niniejszy spór nie jest sporem pomiędzy EKES-em a „osobą trzecią” w rozumieniu art. 263 akapit pierwszy TFUE (zob. podobnie i analogicznie wyrok z dnia 25 czerwca 2020 r., Satcen/KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, pkt 75; a także opinia rzecznika generalnego M. Bobeka w sprawie Satcen/KF, C-14/19 P, EU:C:2020:220, pkt 111).
- 79 Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, należy stwierdzić, że żądanie stwierdzenia nieważności jest dopuszczalne w zakresie, w jakim jest skierowane przeciwko decyzji o zwolnieniu skarżącego z pełnienia funkcji w zakresie kierowania i zarządzania personelem.

W przedmiocie wytycznych udzielonych sekretarzowi generalnemu EKES-u

- 80 W ust. 5 i 6 jedyne artykułu zaskarżonej decyzji Prezydium EKES-u zobowiązuje sekretarza generalnego EKES-u do „podjęcia niezbędnych środków”, po pierwsze, w celu zapewnienia, by EKES wystąpił z powództwem adhezyjnym w przypadku wszczęcia postępowania sądowego przeciwko skarżącemu, oraz po drugie, że kopia tej decyzji zostanie przekazana w szczególności OLAF-owi i Parlamentowi.
- 81 W odpowiedzi na bezwzględną przeszkodę procesową podniesioną przez EKES skarżący nie przedstawił jednak w swoich pismach lub podczas rozprawy żadnego konkretnego argumentu pozwalającego wyjaśnić, w jakim stopniu ten element zaskarżonej decyzji zmienia w sposób istotny jego sytuację prawną w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 62 powyżej.
- 82 Jeśli chodzi o zamiar wystąpienia przez EKES z powództwem adhezyjnym przed sądem krajowym, należy przypomnieć, że uprawnienie do dochodzenia swych praw przed sądem oraz związana z tym kontrola sądowa są wyrazem ogólnej zasady prawa, która leży u podstaw tradycji konstytucyjnej wspólnej państwom członkowskim i która została również potwierdzona w art. 6 i 13 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (wyroki: z dnia 15 maja 1986 r., Johnston, 222/84, EU:C:1986:206, pkt 17, 18; z dnia 17 lipca 1998 r., ITT Promedia/Komisja, T-111/96, EU:T:1998:183, pkt 60), a także w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”).
- 83 Wnosząc powództwo adhezyjne przed sądem krajowym w ramach postępowania wszczętego przeciwko skarżącemu, EKES nie zamierza sam zmienić sytuacji prawnej skarżącego, ponieważ ogranicza się on jedynie do udziału w postępowaniu, którego możliwym wynikiem jest zmiana tej sytuacji prawnej poprzez orzeczenie sądowe. W rzeczywistości to orzeczenie sądu krajowego rozstrzygającego w sprawie zmieniłoby sytuację prawną skarżącego. Dlatego też zamiaru EKES-u, by wnieść powództwo adhezyjne w postępowaniu przeciwko skarżącemu, nie można uznać za decyzję zaskarżalną na podstawie art. 263 TFUE (zob. analogicznie wyrok z dnia 15 stycznia 2003 r., Philip Morris International/Komisja, T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 i T-272/01, EU:T:2003:6, pkt 79).

- 84 Należy zresztą stwierdzić, że nawet przy założeniu, że skierowanie sprawy do sądu krajowego przez instytucję Unii może być przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności na podstawie art. 263 TFUE, niniejsza skarga nie jest skierowana przeciwko decyzji zgromadzenia plenarnego EKES-u z dnia 28 lipca 2020 r. o wniesieniu powództwa adhezyjnego w postępowaniu wszczętym przeciwko skarżącemu, lecz przeciwko zaskarżonej decyzji, która może stanowić co najwyżej akt przygotowawczy dla decyzji zgromadzenia.
- 85 Wreszcie, jeśli chodzi o decyzję o zobowiązaniu sekretarza generalnego EKES-u do przekazania zaskarżonej decyzji niektórym instytucjom lub organom państw członkowskich, wystarczy stwierdzić, jak uczynił to EKES, że środek ten nie ma wiążących skutków prawnych dla skarżącego. Otóż adresaci tego przekazania zachowują swobodę, w ramach swoich kompetencji, co do oceny treści i zakresu informacji zawartych w owej decyzji, a w konsekwencji co do dalszych działań, jakie należy w stosownym przypadku podjąć.
- 86 W związku z tym żądanie stwierdzenia nieważności należy odrzucić jako niedopuszczalne w zakresie, w jakim jest ono skierowane przeciwko wytycznym udzielonym sekretarzowi generalnemu EKES-u przez Prezydium EKES-u.
- 87 W świetle wszystkich powyższych rozważań skargę o stwierdzenie nieważności należy uznać za dopuszczalną w zakresie, w jakim skierowana jest ona przeciwko decyzji o zwolnieniu skarżącego z pełnienia funkcji w zakresie kierowania i zarządzania personelem (zwanej dalej „spornym środkiem”), oraz za niedopuszczalną w pozostałym zakresie.

Co do istoty

- 88 Na poparcie skargi skarżący podnosi cztery zarzuty, dotyczące:
- pierwszy – naruszenia prawa do obrony, prawa do dobrej administracji, prawa do bycia wysłuchanym oraz zasady proporcjonalności;
 - drugi – naruszenia zasady domniemania niewinności i zasady bezstronności;
 - trzeci – naruszenia zasady niedziałania prawa wstecz, zasady pewności prawa oraz zasady legalności kar;
 - czwarty – naruszenia „zasady poufności postępowania dyscyplinarnego i informacji sądowych”, art. 10 ust. 2 rozporządzenia nr 883/2013, a także art. 4 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. 2018, L 295, s. 39).
- 89 Ponieważ trzeci zarzut podniesiony przez skarżącego wymaga między innymi zbadania przez Sąd kwestii, czy sporny środek opiera się na podstawie prawnej upoważniającej Prezydium EKES-u do jego wydania, oraz ponieważ chodzi o bezwzględną przesłankę procesową (zob. wyrok z dnia 13 maja 2014 r., McBride i in./Komisja, od T-458/10 do T-467/10 i T-471/10, niepublikowany, EU:T:2014:249, pkt 25–28 i przytoczone tam orzecznictwo), zarzut ten należy zbadać w pierwszej kolejności.

W przedmiocie zarzutu trzeciego, dotyczącego naruszenia zasady niedziałania prawa wstecz, zasady pewności prawa oraz zasady legalności kar

- 90 Na poparcie tego zarzutu skarżący twierdzi w istocie, że sporny środek jest pozbawiony podstawy prawnej oraz że Prezydium EKES-u nie było uprawnione do nałożenia na niego takiej sankcji.
- 91 W tym względzie skarżący podnosi, że sankcje ustanowione w art. 8 kodeksu postępowania z 2019 r. nie mogły zostać zastosowane w odniesieniu do czynów, które miały miejsce przed wejściem w życie rzeczzonego kodeksu. Jeśli chodzi o kodeks postępowania członków EKES-u z dnia 17 stycznia 2013 r. (zwany dalej „kodeksem postępowania z 2013 r.”), kodeks ów nie przewidywał możliwości nałożenia jakiejkolwiek sankcji na członka EKES-u, który naruszył przepisy tego kodeksu.
- 92 EKES kwestionuje tę argumentację.
- 93 Na wstępie należy przypomnieć, że o ile zasady pewności prawa i ochrony uzasadnionych oczekiwań nakazują stosowanie norm prawa materialnego obowiązujących w momencie wystąpienia stanu faktycznego w danej sprawie, choćby normy te już nie obowiązywały w momencie wydania aktu przez organ Unii, o tyle procedura przyjęcia aktu instytucji Unii powinna zostać przeprowadzona zgodnie z normami obowiązującymi w chwili przyjęcia aktu (zob. podobnie wyrok z dnia 14 czerwca 2016 r., Komisja/McBride i in., C-361/14 P, EU:C:2016:434, pkt 40).
- 94 W związku z tym skarżący nie może zarzucać EKES-owi naruszenia rzeczonych zasad poprzez przyjęcie spornego środka zgodnie z procedurą ustanowioną w kodeksie postępowania z 2019 r., tym bardziej że z pkt 8 powyżej wynika, że skarżący sam zwrócił się do przewodniczącego EKES-u o wszczęcie tej procedury.
- 95 W tym względzie art. 8 ust. 3 akapit pierwszy kodeksu postępowania z 2019 r. przewiduje, że przewodniczący EKES-u, po zwróceniu się do zainteresowanego członka o przedstawienie pisemnych uwag w przedmiocie zaleceń komitetu doradczego, zasięga opinii poszerzonego kierownictwa i następnie występuje do Prezydium o decyzję w sprawie środków, jakie mogą zostać przedsięwzięte zgodnie ze statutem członków i regulaminem wewnętrznym EKES-u.
- 96 W niniejszym przypadku po zakończeniu tej procedury Prezydium EKES-u stwierdziło najpierw w ust. 2 jedynego artykułu zaskarżonej decyzji, że nie można nałożyć na skarżącego żadnej kary, ponieważ naruszałoby to zasadę legalności kar. Następnie w ust. 4 jedynego artykułu zaskarżonej decyzji Prezydium EKES-u przyjęło sporny środek.
- 97 Ponieważ strony nie zgadzają się co do charakteru spornego środka, a analiza zarzutu trzeciego zależy od tego, czy środek ten stanowi sankcję, czy nie, należy dokonać kwalifikacji zaskarżonej decyzji, przy czym kwalifikacja nadana temu środkowi przez strony nie może być wiążąca dla Sądu (zob. podobnie i analogicznie wyrok z dnia 19 października 2017 r., Bernaldo de Quirós/Komisja, T-649/16, niepublikowany, EU:T:2017:736, pkt 19).
- 98 Na wstępie należy odrzucić stanowisko EKES-u, zgodnie z którym sporny środek nie stanowi sankcji, ponieważ nie wyrządza on szkody skarżącemu, a to ze względów przedstawionych w pkt 69–79 powyżej.

- 99 Jednakże sama okoliczność, że sporny środek jest niekorzystny dla skarżącego, co uzasadnia dopuszczalność skargi o stwierdzenie nieważności w tym zakresie, nie może oznaczać, że należy go zakwalifikować jako karę dyscyplinarną w rozumieniu art. 8 ust. 3 akapit drugi kodeksu postępowania z 2019 r. (zob. podobnie i analogicznie wyrok z dnia 19 października 2017 r., Bernaldo de Quirós/Komisja, T-649/16, niepublikowany, EU:T:2017:736, pkt 24 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 100 W tym względzie w zaskarżonej decyzji Prezydium EKES-u uzasadniło przyjęcie spornego środka, odnosząc się do zaleceń OLAF-u, który wezwał do podjęcia wszelkich środków niezbędnych do uniknięcia nowych przypadków mobbingu ze strony skarżącego w miejscu pracy. EKES wskazał również, że celem spornego środka było umożliwienie temu organowi wywiązania się ze spoczywającego na nim obowiązku ochrony pracowników przed ryzykiem mobbingu.
- 101 Co więcej, z punktu widzenia skutków należy jeszcze zauważyć, że sporny środek nie jest równoważny żadnej z sankcji przewidzianych w art. 8 ust. 3 akapit drugi kodeksu postępowania z 2019 r., którymi są pisemne upomnienie, włączenie tego pisemnego upomnienia do protokołu Prezydium i, w stosownych przypadkach, do protokołu sesji plenarnej, a także tymczasowe zawieszenie członka w funkcji sprawozdawcy, przewodniczącego i członka grup analitycznych oraz tymczasowe zawieszenie udziału w wyjazdach służbowych lub posiedzeniach nadzwyczajnych.
- 102 W związku z tym, biorąc pod uwagę jego treść oraz skutki, nie można uznać, że sporny środek ma charakter kary i stanowi sankcję. Jego celem nie jest bowiem karanie, penalizacja lub obwinianie skarżącego za ewentualne naruszenie obowiązków wynikających z kodeksu postępowania, lecz ma on cel prewencyjny, a mianowicie zapewnienie lepszej ochrony urzędników i pracowników EKES-u w interesie sprawnego funkcjonowania sekretariatu grupy I.
- 103 W tym względzie należy również zauważyć, że skarżący nie przedstawił żadnych dowodów wykazujących, że sporny środek nie zmierza w rzeczywistości do osiągnięcia celu wskazanego przez EKES lub że nie odpowiada on rzeczywistej potrzebie służby.
- 104 W związku z tym, w kontekście napięć szkodliwych dla prawidłowego funkcjonowania służby, Prezydium EKES-u mogło, w okolicznościach rozpatrywanej sprawy, uznać, że w interesie służby leży zwolnienie skarżącego z niektórych zadań administracyjnych wchodzących w zakres uprawnień wynikających z hierarchii (zob. podobnie i analogicznie wyroki: z dnia 7 marca 1990 r., Hecq/Komisja, C-116/88 i C-149/88, EU:C:1990:98, pkt 22; z dnia 28 października 2004 r., Meister/OHIM, T-76/03, EU:T:2004:319, pkt 79–81; a także z dnia 19 października 2017 r., Bernaldo de Quirós/Komisja, T-649/16, niepublikowany, EU:T:2017:736, pkt 40), przy czym nie stanowi to jednocześnie, z uwagi na treść i skutki takiego środka, decyzji o charakterze dyscyplinarnym.
- 105 W tym względzie zgodnie z art. 9 ust. 8 regulaminu wewnętrznego EKES-u Prezydium jest, między innymi, odpowiedzialne za prawidłowe korzystanie z zasobów ludzkich i budżetowych w wykonywaniu zadań powierzonych EKES-owi w traktacie. Ponieważ sporny środek dotyczy prawidłowego korzystania z zasobów ludzkich EKES-u, w niniejszym przypadku zasobów ludzkich sekretariatu grupy I, Prezydium EKES-u było rzeczywiście organem właściwym do przyjęcia takiego środka po przeprowadzeniu procedury przewidzianej w art. 8 ust. 3 akapit pierwszy kodeksu postępowania z 2019 r.

106 W świetle powyższych rozważań nie można uwzględnić argumentu skarżącego, zgodnie z którym Prezydium EKES-u nałożyło na niego sankcję z naruszeniem zasad niedziałania prawa wstecz, pewności prawa i legalności kar, a zatem zarzut trzeci należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego naruszenia prawa do obrony, prawa do dobrej administracji, prawa do bycia wysłuchanym i zasady proporcjonalności

107 Na poparcie tego zarzutu skarżący podnosi w istocie, że EKES naruszył jego prawo do obrony.

108 W tym względzie, po pierwsze, skarżący twierdzi, że nie zapewniono mu rozsądnego terminu na zapoznanie się ze raportem OLAF-u i przygotowanie obrony. Jego zdaniem nie można zaś wykluczyć, że zaskarżona decyzja miałaby inną treść, gdyby dysponował on takim terminem.

109 Następnie skarżący twierdzi, że jego prawo do obrony zostało naruszone, ponieważ nie miał możliwości skutecznego przedstawienia swoich uwag przed przyjęciem zaskarżonej decyzji ze względu na nieudzielenie mu pełnego dostępu do jego akt sprawy, w szczególności do oceny prawnej ustaleń faktycznych zawartej w raporcie OLAF-u oraz do załączonych do tego raportu stenogramów zeznań świadków i sygnalistów. W uwagach dotyczących wersji poufnej załączników do raportu OLAF-u przedstawionej przez EKES w odpowiedzi na środek dowodowy adwokaci skarżącego podnieśli zasadniczo, że treść niektórych zeznań świadków zebranych przez OLAF w toku dochodzenia nie została włączona do jawnej wersji raportu OLAF-u, do której skarżący miał dostęp, w związku z czym naruszone zostało prawo skarżącego do bycia skutecznie wysłuchanym.

110 Wreszcie, zdaniem skarżącego, EKES naruszył zasadę proporcjonalności, ponieważ nie wyposażył się w instrumenty niezbędne do wdrożenia w odpowiedni sposób swojej polityki „zero tolerancji” w zakresie zakazu mobbingu i zapobiegania mobbingowi w miejscu pracy, do której odniesiono się w zaskarżonej decyzji. Wręcz przeciwnie, EKES starał się tym samym uniknąć jakiegokolwiek postępowania kontradiktoryjnego przed wymuszeniem wcześniejszego zaprzestania pełnienia funkcji przez skarżącego.

111 EKES kwestionuje tę argumentację.

112 Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z zasadą poszanowania prawa do obrony adresaci decyzji, które w istotny sposób wpływają na ich interesy, muszą mieć możliwość skutecznego przedstawienia swego punktu widzenia w przedmiocie dowodów, na których organ administracyjny zamierza oprzeć swoją decyzję (zob. wyrok z dnia 5 października 2016 r., ECDC/CJ, T-395/15 P, niepublikowany, EU:T:2016:598, pkt 55 i przytoczone tam orzecznictwo).

113 W tym względzie w szczególności z orzecznictwa wynika, że skarżący miał prawo, w celu skutecznego przedstawienia Prezydium EKES-u swoich uwag, zanim Prezydium EKES-u podejmie decyzję, przynajmniej do otrzymania streszczenia oświadczeń poszczególnych osób, do których zwracano się z pytaniami w trakcie dochodzenia, w zakresie, w jakim oświadczenia te zostały wykorzystane przez OLAF w jego raporcie w celu sformułowania zaleceń dla przewodniczącego EKES-u, na których podstawie Prezydium oparło sporny środek, przy czym przekazanie tego streszczenia powinno nastąpić, w stosownych przypadkach, z poszanowaniem zasady poufności (zob. podobnie wyroki: z dnia 4 kwietnia 2019 r. OZ/EBI, C-558/17 P, EU:C:2019:289, pkt 57; z dnia 25 czerwca 2020 r., HF/Parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, pkt 60; a także z dnia 25 czerwca 2020 r., Satcen/KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, pkt 121).

- 114 W tym zakresie Trybunał orzekł, że w celu zapewnienia poufności zeznań oraz realizacji celów, które poufność ta chroni, można – upewniając się, że wysłuchanie strony skarżącej przed wydaniem niekorzystnej dla niej decyzji jest skuteczne – posłużyć się pewnymi technikami, takimi jak anonimizacja, a nawet ujawnienie istoty zeznań w formie streszczenia czy też zamaskowanie pewnych części tych zeznań (zob. podobnie wyroki: z dnia 4 kwietnia 2019 r., OZ/EBI, C-558/17 P, EU:C:2019:289, pkt 59; z dnia 25 czerwca 2020 r., HF/Parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, pkt 66).
- 115 Wreszcie aby móc skutecznie przedstawić swoje stanowisko odnośnie do dowodów, na których Prezydium EKES-u zamierzało oprzeć swoją decyzję, skarżący powinien dysponować wystarczającym terminem (zob. wyrok z dnia 18 grudnia 2008 r., Sopropé, C-349/07, EU:C:2008:746, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 116 W niniejszym przypadku bezsporne jest, że skarżący miał dostęp jedynie do wersji jawnej raportu OLAF-u, bez załącznika, co EKES uzasadnił koniecznością ochrony tożsamości sygnalistów oraz poufnością zebranych zeznań.
- 117 Na wstępie należy odrzucić argument EKES-u, zgodnie z którym zarzut pierwszy należy oddalić, ponieważ Prezydium EKES-u również miało dostęp jedynie do tej jawnej wersji raportu OLAF-u, czyli przed wydaniem zaskarżonej decyzji nie miało możliwości zapoznania się w szczególności ze stenogramami zeznań świadków i sygnalistów.
- 118 Argument ten nie odpowiada faktom. Otóż zgodnie z art. 4 ust. 1 akapit drugi lit. a) regulaminu wewnętrznego przewodniczący EKES-u jest członkiem Prezydium, a notą z dnia 16 stycznia 2020 r. otrzymał on wersję poufną raportu OLAF-u wraz z załącznikami, co EKES potwierdził na rozprawie.
- 119 Jednakże fakt, że członek Prezydium EKES-u miał dostęp do wersji poufnej raportu OLAF-u, nie stanowi naruszenia prawa do obrony skarżącego. Poszanowanie tej zasady, która obejmuje prawo do bycia wysłuchanym, oznacza bowiem, że, z poszanowaniem ewentualnych wymogów poufności, osoba oskarżona o mobbing powinna mieć możliwość przedstawienia swojego stanowiska w sposób użyteczny i skuteczny przed przyjęciem niekorzystnej dla niej decyzji (zob. podobnie wyrok z dnia 25 czerwca 2020 r., Satcen/KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, pkt 116, 117).
- 120 W tym względzie EKES podnosi, że skarżący miał wystarczający dostęp do raportu OLAF-u, ponieważ w przeciwieństwie do okoliczności faktycznych leżących u podstaw wyroków z dnia 4 kwietnia 2019 r., OZ/EBI (C-558/17 P, EU:C:2019:289), z dnia 25 czerwca 2020 r., HF/Parlament (C-570/18 P, EU:C:2020:490) i z dnia 25 czerwca 2020 r., Satcen/KF (C-14/19 P, EU:C:2020:492) wersja jawna raportu OLAF-u zawierała streszczenie ujawniające istotę zeznań zebranych przez ten urząd w trakcie dochodzenia, tak że prawo skarżącego do obrony było odpowiednio chronione.
- 121 W świetle tego argumentu należy zbadać, czy wersja jawna raportu OLAF-u zawiera streszczenie zeznań zebranych w toku dochodzenia, następnie, w stosownym przypadku, ustalić, czy streszczenie to odzwierciedla istotę zeznań zebranych przez OLAF, i wreszcie przeanalizować, czy skarżący miał wystarczająco dużo czasu na przygotowanie obrony i przedstawienie swoich uwag.

– *W przedmiocie zawarcia w wersji jawnej raportu OLAF-u streszczenia oświadczeń przesłuchanych świadków i sygnalistów*

- 122 W tym względzie należy wpierw zauważyć, że wersja jawna raportu OLAF-u liczy 30 stron. W pkt 2.2 tego raportu, zatytułowanym „Zebrane dowody”, OLAF wskazał, że „zgrupował zeznania świadków, które były podobne, dokładając przy tym wszelkich starań, aby odtworzyć dokładne słowa użyte przez członków personelu sekretariatu”, w celu ochrony poufności zebranych zeznań. Ponadto, jeżeli chodzi o członków personelu, którzy nie wyrazili życzenia, aby ich tożsamość została ukryta, lub tych, co do których OLAF uznał, że nie podlegają bezpośrednio w hierarchii służbowej skarżącemu, ich tożsamość pojawia się w raporcie i nie została ukryta w przekazanej skarżącemu wersji jawnej raportu OLAF-u.
- 123 Wersja jawna raportu OLAF-u zawiera zatem szczegółowe podsumowanie każdego z zarzucanych skarżącemu zachowań, zilustrowane odniesieniami do konkretnych zdarzeń, w odniesieniu między innymi do A, B i C, którzy zostali wymienieni z nazwiska w wersji jawnej raportu OLAF-u, jak również do członków personelu sekretariatu grupy I. OLAF opisał również skutki, jakie zachowania te, zdaniem przesłuchanych świadków, miały dla zdrowia tych osób.
- 124 Ponadto dla każdego z zarzucanych skarżącemu zachowań raport zawiera czasem bezpośrednie odniesienia do oświadczeń przesłuchanych osób w postaci cytatów w cudzysłowie, a czasem pośrednie odniesienia w postaci zanonimizowanych przeformułowań tych oświadczeń. OLAF zadbał również o wskazanie, czy zarzuty wobec skarżącego zostały potwierdzone przez świadków, a jeśli tak, to o podanie liczby świadków i ich stanowisk. Jeżeli dany zarzut nie został potwierdzony przez żadnego świadka, OLAF również to zaznaczał.
- 125 Z powyższego wynika, że wersja jawna raportu OLAF-u zawiera streszczenie oświadczeń przesłuchanych świadków i sygnalistów. W tych okolicznościach istnienie takiego streszczenia w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 114 powyżej oznacza, że nie można automatycznie stwierdzić, iż nieprzekazanie załączników do raportu OLAF-u stanowi nieprawidłowość, która w sposób nieunikniony wpłynęła na zgodność spornego środka z prawem. Konieczne jest bowiem uprzednie zbadanie, czy streszczenie to odzwierciedla istotę zeznań zebranych przez OLAF.

– *W przedmiocie kwestii, czy streszczenie to odzwierciedla istotę oświadczeń przesłuchanych świadków i sygnalistów*

- 126 W uwagach dotyczących wersji poufnej załączników do raportu OLAF-u skarżący odniósł się do szeregu elementów, które jego zdaniem nie znajdowały się w wersji jawnej raportu OLAF-u, którą mu przekazano w celu skorzystania z jego prawa do obrony przed wydaniem zaskarżonej decyzji. Skarżący stwierdza, że EKES naruszył jego prawo do obrony, przekazując mu, przed przyjęciem zaskarżonej decyzji, jedynie wersję jawną raportu OLAF-u, bez załącznika.
- 127 Po pierwsze, skarżący twierdzi, że dopiero po zapoznaniu się z treścią zebranych zeznań mógłby zrozumieć dokładny zakres niektórych pytań zadanych mu w trakcie przesłuchania przez OLAF. Gdyby skarżący miał zaś możliwość zapoznania się z tymi zeznaniami, które czasem odnosiły się do wydarzeń mających miejsce dawno temu, byłby w stanie lepiej się bronić. Skarżący powołuje się przykładowo na pytanie dotyczące zdarzenia, które miało mieć miejsce w jego biurze w obecności dwóch świadków, na które nie był w stanie odpowiedzieć, ponieważ tożsamość świadków nie została mu ujawniona.

- 128 Należy niemniej stwierdzić, że argumentacja ta nie dotyczy kwestii, czy EKES naruszył prawo do obrony skarżącego, a w szczególności czy streszczenie zawarte w wersji jawnej raportu OLAF-u sporządzonej przez EKES we współpracy z OLAF-em odzwierciedla istotę zeznań zebranych w trakcie dochodzenia.
- 129 W każdym wypadku wystarczy przypomnieć, że w trakcie dochodzenia ramy prawne mające zastosowanie do OLAF-u zasadniczo wykluczają prawo dostępu zainteresowanej osoby do akt OLAF-u. Jedynie w przypadku gdy organ, do którego skierowany jest raport końcowy, zamierza przyjąć akt niekorzystny dla zainteresowanej osoby, organ ten, zgodnie z mającymi do niego zastosowanie zasadami proceduralnymi, powinien udostępnić raport końcowy OLAF-u, aby umożliwić tej osobie skorzystanie z prawa do obrony (wyrok z dnia 28 listopada 2018 r., Le Pen/Parlament, T-161/17, niepublikowany, EU:T:2018:848, pkt 67).
- 130 W związku z tym podczas przesłuchania przez OLAF, w celu udzielenia odpowiedzi na pytania urzędników prowadzących dochodzenie, skarżący nie musiał otrzymać oświadczeń świadków i sygnalistów.
- 131 Sąd stwierdza również, że pytania zadawane skarżącemu na rozprawie były wystarczająco precyzyjne i że skarżący był w stanie odpowiedzieć na nie bez trudności. Okoliczność, że w odpowiedzi na niektóre pytania skarżący wskazał, że czegoś nie pamięta lub nie jest w stanie na nie odpowiedzieć bez dodatkowych informacji, nie podważa tego ustalenia.
- 132 Otóż w odniesieniu do jednego z podpunktów pytania nr 12, na które skarżący odpowiedział, że nie jest w stanie zidentyfikować przedmiotowego zdarzenia, nie znając tożsamości osób w nim uczestniczących, należy zauważyć, że dodał on jednak, że jego zdaniem takie zdarzenie nigdy nie miało miejsca.
- 133 W tych okolicznościach argumentację opierającą się na potencjalnie nieprecyzyjnym charakterze pytań zadanych skarżącemu przez prowadzących dochodzenie urzędników OLAF-u należy w świetle szczegółowej treści zebranych zeznań odrzucić.
- 134 Po drugie, skarżący zauważa, że kilku świadków powołało się na istnienie sprawozdania sporządzonego przez E, będącego członkiem grupy I, dotyczącego trudności i obaw napotkanych przez personel sekretariatu grupy I w odniesieniu do A, co nie zostało wskazane w wersji jawnej raportu OLAF-u. Tymczasem sprawozdanie to mogłoby rzucić inne światło na wersję wydarzeń przedstawioną przez A.
- 135 Z akt sprawy, w szczególności z protokołu z przesłuchania skarżącego, wynika jednak, że skarżący wiedział o tym sprawozdaniu i że w związku z tym nic nie stało na przeszkodzie, aby w razie potrzeby odwołał się do niego w trakcie postępowania w sprawie wydania zaskarżonej decyzji w celu wyjaśnienia kontekstu lub szczegółów zarzucanego mu zachowania w stosunku do A. Istnienie tego sprawozdania zostało zresztą wyraźnie podniesione przed komitetem doradczym, co doprowadziło do wyłączenia zasiadającego w owym Komitecie członka grupy I, który sporządził to sprawozdanie.
- 136 W związku z tym argumentacja oparta na braku odniesienia do tego sprawozdania w wersji jawnej raportu OLAF-u nie prowadzi do wykazania naruszenia prawa skarżącego do obrony.

- 137 Po trzecie, skarżący podnosi, że jeden ze świadków został ukarany za składanie w przeszłości fałszywych oskarżeń przeciwko niemu, co zostało przypomniane przez innego świadka. Informacja ta nie została jednak wskazana w wersji jawnej raportu OLAF-u.
- 138 Jednakże, jak słusznie zauważa EKES, informacja ta została wyraźnie wskazana w wersji jawnej raportu OLAF-u, w punkcie 1.4, zatytułowanym „Podobieństwa do sprawy dotyczącej byłej kierownik sekretariatu”. Dlatego też nic nie stało na przeszkodzie temu, aby skarżący przedstawił swoje uwagi w tym zakresie przed wydaniem zaskarżonej decyzji.
- 139 Po czwarte, skarżący wyjaśnia, iż niektórzy świadkowie oświadczyli, że napotykali trudności w kontakcie z A. W szczególności kilku świadków zgłosiło konfliktowe relacje z A, co miało wpływ na prawidłowe funkcjonowanie działu. Ponadto dwóch świadków twierdziło, że zachowanie A wobec nich było agresywne, a jeden ze świadków dodał, że skarżący nie powinien ponosić wyłącznej odpowiedzialności za całą sytuację. Jednakże, według skarżącego, ani nazwiska świadków, ani żadne odniesienie do ich zeznań nie pojawiają się w wersji jawnej raportu OLAF-u, do której miał on dostęp, chociaż elementy te pozwoliłyby na wyjaśnienie kontekstu i szczegółów w stosunku do ustaleń OLAF-u.
- 140 Tymczasem z akt sprawy wynika, że trudności, jakie napotykali niektórzy członkowie personelu sekretariatu grupy I w kontakcie z A, nie tylko były znane skarżącemu, ale ponadto zostały wyraźnie wskazane w streszczeniu zawartym w wersji jawnej raportu OLAF-u.
- 141 Podczas przesłuchania przed OLAF-em i w uwagach pisemnych do noty w przedmiocie dotyczących go ustaleń faktycznych skarżący podniósł już bowiem, że niektórzy członkowie personelu skarżyli się na A i że jego zdaniem miało to wpływ na prawidłowe funkcjonowanie sekretariatu.
- 142 Ponadto w wersji jawnej raportu OLAF-u wskazano między innymi, co następuje:
- „Podczas przesłuchań przeprowadzonych przez OLAF co najmniej sześciu członków personelu sekretariatu wyraziło opinię, że A miała trudności w wykazaniu się umiejętnościami i zdolnościami wymaganymi na jej stanowisku. Co najmniej trzech pracowników sekretariatu zgłosiło trudności w zidentyfikowaniu właściwej osoby do kontaktu (kierownika sekretariatu lub zastępcy kierownika) z powodu braku jasności sytuacji. Członkowie personelu wskazali również, że w późniejszym okresie A wykazywała wobec nich również agresywną postawę. Jeden z członków personelu stwierdził, że personel oczekiwał raczej kierownika działu, który poradziłby sobie z presją wywieraną przez [skarżącego] i broniłby ich. W tym sensie personel zawiódł się na A”.
- 143 Należy zatem stwierdzić, że istota zebranych zeznań znajduje się w wersji jawnej raportu OLAF-u. Nie można zatem skutecznie zarzucić EKES-owi, że naruszył w tym zakresie prawo skarżącego do obrony.
- 144 Po piąte, skarżący podnosi, że z wersji jawnej raportu OLAF-u wynika, że dochodzenie dotyczyło również dwóch innych osób. Gdyby Prezydium EKES-u o tym wiedziało, mogłoby ocenić rolę, jaką osoby te, odpowiednio, odegrały w omawianych zdarzeniach, w szczególności w odniesieniu do B. Podobnie skarżący mógłby się do tego odnieść, aby nadać kontekst zarzutom, które mu postawiono.

- 145 Jednakże z pisma z dnia 3 czerwca 2020 r., w którym zwrócono się do Prezydium EKES-u o podjęcie decyzji w sprawie skarżącego, wynika, że przewodniczący EKES-u przekazał Prezydium również notę dyrektora generalnego OLAF-u z dnia 16 stycznia 2020 r., w której wymieniono tożsamość dwóch innych osób objętych dochodzeniem OLAF-u.
- 146 Ponadto należy stwierdzić, że wersja jawna raportu OLAF-u wielokrotnie odnosi się do istoty oświadczeń kilku świadków dotyczących roli, jaką odegrały dwie pozostałe osoby objęte dochodzeniem OLAF-u. Skarżący mógł zatem przedstawić swoje ewentualne uwagi co do tych informacji w toku postępowania w sprawie wydania zaskarżonej decyzji.
- 147 Po szóste, skarżący twierdzi, że jedna z będących świadkami osób stwierdziła, że nigdy nie była świadkiem żadnego niewłaściwego zachowania ze strony skarżącego. Nie zostało to jednak uwzględnione w wersji jawnej raportu OLAF-u.
- 148 Należy jednak zauważyć, że przedmiotowe oświadczenie świadka jest bardziej zniuansowane.
- 149 Prawdą jest, że na pytanie, czy była ona świadkiem sytuacji, w których skarżący zachowywał się źle w stosunku do członków personelu sekretariatu grupy I, lub czy skarżący miał zwyczaj krytykowania członków personelu, świadek odpowiedziała, że nie zna takich sytuacji.
- 150 Jednakże świadek ta stwierdziła również, że jej zdaniem jednym z aspektów „osobowości skarżącego było to, że był on autorytarny i miał duże ego” oraz że „nie odczuwała zbyt nieprzyjemności ze strony [skarżącego], ponieważ G był między nimi”. Podobnie świadek ta dodała, iż „słyszała o tym, że [skarżący] krzyczał na członków personelu w swoim biurze, ale nigdy [sama] tego nie doświadczyła”. Wreszcie na pytanie, czy opisałaby zachowanie skarżącego wobec członków personelu jako mobbing, świadek ta stwierdziła, że „nigdy nie doświadczyła takiego zachowania ze strony [skarżącego]”, ale może sobie „wyobrazić, że niektóre osoby same mogły sprowokować takie zachowanie” i że „z uwagi na charakter [skarżącego], który jest jak mleko, może się on bardzo łatwo »zagotować«”.
- 151 Ponadto świadek ta odniosła się do sytuacji trzech kolegów, którzy mieli mieć trudności w relacjach ze skarżącym. Wreszcie świadek ta stwierdziła, że „[skarżący] miał trudny charakter”, że „być może nie miał zamiaru źle się zachowywać, ale jego reakcje mogły być łatwo odebrane jako mobbing”, że „zależało to również od wrażliwości drugiej osoby”, że „wszyscy koledzy z sekretariatu skarżyli się na niego” i że „gdyby nie było między nimi więzi i solidarności, mogliby się załamać”.
- 152 Wynika z tego, że twierdzenie, że świadek ta oświadczyła, iż nigdy nie była świadkiem żadnego niewłaściwego zachowania ze strony skarżącego, jest niepełne i nie odzwierciedla istoty tego zeznania.
- 153 Po siódme, skarżący podnosi, iż szereg zeznań potwierdza, że sekretarz generalny EKES-u nie podjął żadnych działań w celu szybkiego zaradzenia trudnościom napotykanym przez niektórych członków personelu sekretariatu grupy I. W szczególności skarżący odwołuje się do decyzji sekretarza generalnego EKES-u o powołaniu A na urzędnika po zakończeniu okresu próbnego pomimo propozycji skarżącego, aby nie była ona powoływana na urzędnika, co przyczyniło się do pogłębienia napięć istniejących w sekretariacie grupy I. Natomiast wersja jawna raportu OLAF-u sprawia, że skarżący wydaje się być jedynym odpowiedzialnym za tę sytuację, nie uwzględnia zaś odpowiedzialności organu właściwego do zawierania umów o pracę.

- 154 Podobnie jak EKES, Sąd zauważa, że twierdzenie to jest sprzeczne z oświadczeniem skarżącego złożonym podczas przesłuchania przeprowadzonego przez OLAF, zgodnie z którym „nie chciał on zwolnić A” oraz że „we współpracy z H postanowiono wydać pozytywną opinię w sprawie okresu próbnego”.
- 155 W każdym wypadku w szczególności z jego uwag do noty o ustaleniach faktycznych z dnia 4 grudnia 2019 r. wynika, iż skarżący podnosił już, że decyzja sekretarza generalnego EKES-u o powołaniu A na urzędnika przyczyniła się jego zdaniem do pogłębienia napięć istniejących w dziale. Co więcej, fakt, że sekretarz generalny EKES-u pełni funkcje organu właściwego do zawierania umów o pracę w stosunku do członków personelu sekretariatu grupy I, nie jest nowym elementem, o którym skarżący mogli się dowiedzieć dopiero po przeczytaniu poufnej wersji załączników do raportu OLAF-u.
- 156 W związku z tym nie można zarzucić EKES-owi, że naruszył w tym zakresie prawo skarżącego do obrony.
- 157 Po ósme, skarżący uważa, że utajnienie danych dotyczących ram prawnych, w które wpisuje się raport OLAF-u, uniemożliwiło mu przedstawienie uwag dotyczących podstawy prawnej zastosowanej do zakwalifikowania jego zachowania jako mobbingu. Argument ten łączy się z przedstawioną w skardze i w replice argumentacją dotyczącą utajnienia oceny prawnej ustaleń faktycznych dokonanej przez OLAF, co zdaniem skarżącego nie jest uzasadnione i uniemożliwiło mu skorzystanie z jego prawa do obrony.
- 158 W odniesieniu do ram prawnych należy stwierdzić, podobnie jak uczynił to EKES, że zostały one przedstawione w nocie o ustaleniach faktycznych, która została przekazana skarżącemu w dniu 4 grudnia 2019 r.
- 159 Jeśli chodzi o utajnienie w wersji jawnej raportu OLAF-u oceny prawnej ustaleń faktycznych dokonanej przez OLAF, należy stwierdzić, że nie ma ono wpływu na zgodność z prawem zaskarżonej decyzji.
- 160 Należy bowiem zauważyć, że celem postępowania prowadzonego przez EKES przeciwko skarżącemu było ustalenie, czy stwierdzone przez OLAF w toku dochodzenia czyny i zachowania zarzucane skarżącemu uzasadniały przyjęcie środka na podstawie art. 8 ust. 3 akapit pierwszy kodeksu postępowania z 2019 r. Zgodnie z art. 11 ust. 4 rozporządzenia nr 883/2013 badanie takie należy do wyłącznej kompetencji EKES-u i dlatego nie zależy od oceny prawnej ustaleń faktycznych dokonanej przez OLAF. EKES musiał tym samym dokonać własnej oceny prawnej faktów ustalonych w trakcie dochodzenia, aby ocenić stosowność przyjęcia danego środka w stosunku do skarżącego.
- 161 W związku z tym nieprzekazanie oceny prawnej ustaleń faktycznych dokonanej przez OLAF nie może stanowić naruszenia prawa skarżącego do obrony.
- 162 Wreszcie, po dziewiąte, nie podnosząc zarzutu niezgodności z prawem art. 103 regulaminu postępowania, skarżący utrzymuje niemniej, że ponieważ poufna wersja załączników do raportu OLAF-u nie mogła zostać mu przekazana, zgodnie ze zobowiązaniami do zachowania poufności podjętymi przez jego adwokatów, uwagi skarżącego są minimalne i w żadnym razie nie mogą zastąpić uwag, które mógłby on poczynić, gdyby sam miał dostęp do rzeczonych załączników.

- 163 W tym względzie należy zauważyć, że w trosce o zapewnienie poszanowania kontrydiktoryjności art. 103 § 3 regulaminu postępowania przewiduje wyraźne uprawnienie, z którego w niniejszym przypadku skorzystał Sąd, w zakresie podania do wiadomości strony głównej określonych informacji lub materiałów istotnych dla rozstrzygnięcia sporu oraz mających poufny charakter, uzależniając ich udostępnienie od złożenia szczególnych zobowiązań. Ponadto z pkt 191 praktycznych przepisów wykonawczych do regulaminu postępowania wynika, że takie zobowiązanie może polegać na tym, że przedstawiciele strony zobowiązują się do nieprzekazywania tych informacji swemu mocodawcy lub osobom trzecim.
- 164 I tak w ramach środka organizacji postępowania z dnia 7 kwietnia 2021 r. Sąd zwrócił się najpierw do adwokatów skarżącego o dokładne wskazanie w wersji poufnej załączników do raportu OLAF-u wszelkich elementów, których istota, ich zdaniem, nie została odzwierciedlona w zawartym w wersji jawnej raportu OLAF-u streszczeniu zebranych faktów i dowodów.
- 165 Z powyższego wynika, że adwokaci skarżącego nie wskazali żadnego elementu w wersji poufnej załączników do raportu OLAF-u, którego istota nie była już zawarta w wersji jawnej raportu OLAF-u. Można było tego dokonać bez przekazania skarżącemu wersji poufnej załączników do raportu OLAF-u. Wobec braku wskazania takich elementów nie jest zatem w każdym razie konieczne badanie dodatkowych uwag mogących mieć wpływ na wynik postępowania administracyjnego, które skarżący mógłby przedstawić sam na etapie tego postępowania, gdyby znał te dokumenty.
- 166 W świetle wszystkich powyższych rozważań należy zatem stwierdzić, że – pomimo nieprzekazania załączników do raportu OLAF-u – EKES ujawnił skarżącemu istotę zebranych zeznań w formie streszczenia w rozumieniu pkt 66 wyroku z dnia 25 czerwca 2020 r., HF/Parlament (C-570/18 P, EU:C:2020:490).
- *W przedmiocie kwestii, czy skarżący miał wystarczająco dużo czasu na przedstawienie uwag do wersji jawnej raportu OLAF-u*
- 167 W tym względzie, mimo że skarżący otrzymał wersję jawną raportu OLAF-u rzeczywiście dopiero o godz. 12.40 w dniu 4 marca 2020 r., czyli zaledwie dwa dni przed przesłuchaniem go przez komitet doradczy, które odbyło się w dniu 6 marca 2020 r. o godz. 15.00, należy zauważyć w pierwszej kolejności, że w tym dniu skarżący posiadał już stosunkowo dokładną wiedzę na temat zarzucanych mu czynów.
- 168 Po udzieleniu odpowiedzi na pytania OLAF-u podczas przesłuchania, w trakcie którego ujawniono tożsamość niektórych osób, które uważały się za ofiary zachowania skarżącego, otrzymał on w dniu 4 grudnia 2019 r. notę dotyczącą ustaleń faktycznych podsumowującą zarzucane mu zachowania, w ramach konkretnych zdarzeń, wobec A, B i C oraz, bardziej ogólnie, wobec członków personelu sekretariatu grupy I. Skarżący miał również możliwość przedstawienia uwag dotyczących tej noty w terminie dziesięciu dni roboczych.
- 169 Podniesiona przez skarżącego na rozprawie okoliczność, że nota ta nie zawierała żadnych zarzutów dotyczących jego zachowania wobec D, byłego członka EKES-u, nie ma znaczenia w niniejszej sprawie. Pismem z dnia 18 października 2019 r. skarżący został bowiem poinformowany, że wszczęte przeciwko niemu dochodzenie dotyczy zarzutów dotyczących jego zachowania, w szczególności wobec członków EKES-u, a podczas przesłuchania przed OLAF-em został poproszony o ustosunkowanie się do zarzutów dotyczących jego zachowania wobec D. Ponadto z powyższego wynika, że sporny środek ma na celu ochronę członków personelu

sekretariatu grupy I oraz zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tej służby. W konsekwencji okoliczność, nawet gdyby została ustalona, że skarżący nie miał możliwości przedstawienia uwag przed przyjęciem raportu OLAF-u w przedmiocie zarzucanego mu zachowania w stosunku do byłego członka EKES-u, który zatem nie jest członkiem personelu sekretariatu grupy I, nie pozwala na stwierdzenie, że sporny środek został wydany z naruszeniem jego prawa do obrony. Wreszcie z powodów przedstawionych poniżej należy w każdym wypadku uznać, że skarżący miał wystarczająco dużo czasu przed wydaniem zaskarżonej decyzji, aby przedstawić ewentualne uwagi do wszystkich zachowań zarzucanych mu w raporcie OLAF-u.

- 170 W drugiej kolejności należy bowiem zauważyć, że komitet doradczy przekazał swoje zalecenia przewodniczącemu EKES-u dopiero w dniu 28 kwietnia 2020 r., a zaskarżona decyzja została wydana dopiero w dniu 9 czerwca 2020 r., czyli ponad trzy miesiące po przekazaniu skarżącemu wersji jawnej raportu OLAF-u.
- 171 W tym względzie chociaż z akt sprawy nie wynika, by komitet doradczy wyraźnie wezwał skarżącego do przedstawienia uwag na piśmie w celu uzupełnienia jego oświadczeń sformułowanych podczas pierwszego przesłuchania z dnia 6 marca 2020 r. – w związku z odwołaniem drugiego przesłuchania zaplanowanego na dzień 17 marca 2020 r. – to jednak nic nie stało na przeszkodzie, by skarżący przekazał wspomnianemu komitetowi na piśmie wszystkie informacje, które uznał za istotne do celów swojej obrony.
- 172 W trzeciej kolejności w dniu 12 maja 2020 r. przewodniczący EKES-u wezwał skarżącego do przedstawienia ewentualnych uwag w przedmiocie zaleceń wydanych przez komitet doradczy. Skarżący przedstawił swoje uwagi na piśmie w przedmiocie tych zaleceń w dniu 2 czerwca 2020 r.
- 173 W uwagach pisemnych z dnia 2 czerwca 2020 r. w przedmiocie tych zaleceń skarżący, pomimo upływu prawie trzech miesięcy od przekazania mu w dniu 4 marca 2020 r. wersji jawnej raportu OLAF-u, nie przedstawił żadnych argumentów dotyczących treści tego raportu, a w szczególności zarzucanych mu czynów.
- 174 Wynika z tego, że między dniem 4 marca 2020 r., w którym skarżący otrzymał wersję jawną raportu OLAF-u, a dniem 9 czerwca 2020 r., w którym wydano zaskarżoną decyzję, skarżący został dwukrotnie przesłuchany w przedmiocie treści tego raportu i w tym okresie miał wystarczająco dużo czasu, by odpowiednio się z nim zapoznać, przedstawić swoje uwagi w jego przedmiocie i przygotować swoją obronę.
- 175 Wreszcie zarzut dotyczący rzekomego naruszenia zasady proporcjonalności nie jest poparty żadnym argumentem, ponieważ skarżący ograniczył się do zakwestionowania w sposób ogólny i abstrakcyjny „właściwego i koniecznego charakteru treści zaskarżonej decyzji”, nie przedstawiając żadnych argumentów pozwalających Sądowi na ocenę zasadności tego twierdzenia. Tę część zarzutu należy zatem oddalić.
- 176 W świetle powyższego należy stwierdzić, że sporny środek nie został wydany z naruszeniem przysługującego skarżącemu prawa do obrony.
- 177 Zarzut pierwszy należy zatem oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego naruszenia zasady domniemania niewinności i zasady bezstronności

- 178 Skarżący zarzuca EKES-owi, że w zaskarżonej decyzji uznał on, iż skarżący naruszył postanowienia karty, regulamin wewnętrzny EKES-u oraz kodeks postępowania z 2019 r.
- 179 Zdaniem skarżącego zasada domniemania niewinności ustanowiona między innymi w art. 48 karty wymaga, aby członkowie Prezydium EKES-u nie wychodzili z założenia, że popełnił on czyny zarzucane mu przez OLAF. Tymczasem nie prowadząc własnego dochodzenia po zakończeniu dochodzenia OLAF-u, EKES nie zbadał okoliczności zarzucanych naruszeń ani nie wyciągnął własnych wniosków co do zachowania skarżącego.
- 180 Komitet doradczy również naruszył tę zasadę. Otóż ten organ doradczy przekroczył swoje kompetencje w zakresie wydawania opinii, stwierdzając w swoich zaleceniach dla przewodniczącego EKES-u, bez wysłuchania skarżącego, że skarżący dopuścił się mobbingu.
- 181 Ponadto naruszona została zasada bezstronności, ponieważ dwaj członkowie reprezentujący grupę I w komitecie doradczym nie uczestniczyli w obradach dotyczących skarżącego. Jako że członkowie ci nie zostali zastąpieni, komitet doradczy nie był bezstronny, co wpłynęło na treść sformułowanych zaleceń, jak i zaskarżonej decyzji, ponieważ Prezydium EKES-u ograniczyło się do przyjęcia tych zaleceń.
- 182 Wreszcie przewodniczący EKES-u obiektywnie uchybił swemu obowiązkowi bezstronności, polecając służbom EKES-u, by nie przeprowadzały dochodzenia w sprawie tych samych faktów, co było równoznaczne z uznaniem winy skarżącego.
- 183 EKES kwestionuje tę argumentację.

– W przedmiocie części pierwszej zarzutu, dotyczącej naruszenia zasady domniemania niewinności

- 184 Na wstępie należy przypomnieć, że zasada domniemania niewinności ustanowiona w art. 6 ust. 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., oraz w art. 48 ust. 1 karty stanowi prawo podstawowe, które przyznaje jednostkom uprawnienia podlegające ochronie sądów Unii (wyrok z dnia 4 października 2006 r., Tillack/Komisja, T-193/04, EU:T:2006:292, pkt 121). Zgodnie z tymi postanowieniami poszanowanie zasady domniemania niewinności wymaga, aby każdy oskarżony o popełnienie naruszenia był uważany za niewinnego do czasu udowodnienia mu winy zgodnie z ustawą (wyrok z dnia 3 lipca 2019 r., PT/EBI, T-573/16, niepublikowany, EU:T:2019:481, pkt 360).
- 185 Z powyższego wynika, że sporny środek nie ma na celu zarzucenia skarżącemu naruszenia zasad kodeksu postępowania i nie stanowi sankcji. Ponadto przyjęcie tego środka pozostaje bez uszczerbku dla ewentualnej winy skarżącego na podstawie przepisów prawa krajowego. W konsekwencji pierwszą część zarzutu drugiego należy oddalić jako bezskuteczną (zob. podobnie wyrok z dnia 14 kwietnia 2021 r., RQ/Komisja, T-29/17 RENV, niepublikowany, EU:T:2021:188, pkt 114 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 186 W każdym wypadku należy przypomnieć, że sporny środek został przyjęty w następstwie dwóch odrębnych procedur, a mianowicie dochodzenia OLAF-u zmierzającego do ustalenia faktów, po którym EKES dokonał oceny środków możliwych do przyjęcia w świetle faktów ustalonych

w trakcie dochodzenia. Z powyższego wynika, że w ramach tej wewnętrznej procedury EKES-u skarżący został poinformowany o wynikach dochodzenia przed wydaniem przez Prezydium zaskarżonej decyzji oraz że jego prawo do obrony było przestrzegane.

- 187 Wbrew twierdzeniom skarżącego jego prawo do domniemania niewinności w żaden sposób nie oznaczało, że EKES był zobowiązany do przeprowadzenia nowego dochodzenia po otrzymaniu raportu końcowego. Wręcz przeciwnie, chociaż EKES był zobowiązany, zgodnie z art. 11 ust. 4 rozporządzenia 883/2013, do podjęcia działań w następstwie raportu końcowego zgodnie z jego ustaleniami, organ ten miał jednak swobodę w określeniu treści środków, jakie należy podjąć w odpowiedzi na zalecenia OLAF-u (zob. podobnie postanowienie z dnia 25 października 2018 r., UI/Komisja, T-370/18, niepublikowane, EU:T:2018:770, pkt 13; zob. również podobnie i analogicznie wyrok z dnia 6 kwietnia 2006 r., Camós Grau/Komisja, T-309/03, EU:T:2006:110, pkt 51).
- 188 Ponadto skarżący nie przedstawił żadnego dowodu wykazującego, że EKES postanowił od samego początku postępowania wydać zaskarżoną decyzję, niezależnie od przedstawionych przez skarżącego wyjaśnień (zob. podobnie wyrok z dnia 9 lipca 2002 r., Zavvos/Komisja, T-21/01, EU:T:2002:177, pkt 341). Dodatkowo po wysłuchaniu skarżącego Prezydium EKES odstąpiło od opinii komitetu doradczego, który zalecał zastosowanie sankcji poważniejszych niż te wymienione w art. 8 ust. 3 akapit drugi kodeksu postępowania z 2019 r., i nie nałożyło na skarżącego żadnych sankcji.
- 189 Część zarzutu dotyczącą naruszenia zasady domniemania niewinności należy zatem w każdym wypadku oddalić jako bezzasadną.
- *W przedmiocie drugiej części zarzutu, dotyczącej naruszenia zasady bezstronności*
- 190 Niezależnie od braku zastosowania w tym przypadku zasady domniemania niewinności EKES nadal miał obowiązek przestrzegać w toku postępowania administracyjnego praw podstawowych Unii, wśród których znajduje się prawo do dobrej administracji ustanowione w art. 41 karty (zob. podobnie wyrok z dnia 11 lipca 2013 r., Ziegler/Komisja, C-439/11 P, EU:C:2013:513, pkt 154).
- 191 Zgodnie z art. 41 ust. 1 karty każdy ma prawo, w szczególności, do bezstronnego rozpatrzenia swojej sprawy przez instytucje Unii. Ten wymóg bezstronności obejmuje z jednej strony subiektywną bezstronność, rozumianą w ten sposób, że żaden pracownik danej instytucji zajmującej się sprawą nie może w jakikolwiek sposób okazywać stronniczości lub osobistych uprzedzeń, a z drugiej strony obiektywną bezstronność, rozumianą w ten sposób, że po stronie instytucji muszą istnieć dostateczne gwarancje, by wykluczyć w tym względzie wszelkie uzasadnione wątpliwości (zob. podobnie wyrok z dnia 11 lipca 2013 r., Ziegler/Komisja, C-439/11 P, EU:C:2013:513, pkt 155 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 192 W niniejszym przypadku, w odniesieniu do zarzucanego EKES-owi braku obiektywnej bezstronności, skarżący podnosi jedynie, że przed uznaniem jego winy przewodniczący EKES-u powinien był zażądać przeprowadzenia nowego dochodzenia.
- 193 Jednakże nie można uwzględnić takiej argumentacji, ponieważ EKES nie miał obowiązku przeprowadzenia nowego dochodzenia przed przyjęciem zaskarżonej decyzji.

- 194 Prawo do dobrej administracji nie nakłada bowiem na EKES obowiązku przeprowadzenia takiego dochodzenia, które miałyby taki sam cel jak dochodzenie przeprowadzone wcześniej przez OLAF. EKES miał jedynie obowiązek zbadać z należytą starannością wyniki dochodzenia tego urzędu przedstawione w jego raporcie oraz umożliwić skarżącemu obronę w stosunku do treści rzeczonych raportu i do ewentualnych konsekwencji dla niego, co faktycznie miało miejsce.
- 195 Ponadto oświadczenia przewodniczącego EKES-u, do których odwołuje się skarżący, nie wykazują braku bezstronności, ani subiektywnej, ani obiektywnej, ponieważ ten ostatni wskazał jedynie, że zgodnie z art. 11 ust. 4 rozporządzenia nr 883/2013 EKES był zobowiązany do podjęcia działań w następstwie zaleceń OLAF-u oraz do poinformowania tego urzędu o podjętych działaniach.
- 196 W odniesieniu do podnoszonego braku subiektywnej bezstronności skarżący ogranicza się do twierdzenia, że komitet doradczy nie zachował bezstronności przy wydawaniu zaleceń pod nieobecność dwóch członków grupy I, a mianowicie E i F. Skarżący nie wyjaśnia jednak, w jakim stopniu świadczy to o stronniczości lub osobistych uprzedzeniach w rozumieniu przytoczonego orzecznictwa w pkt 191 powyżej.
- 197 W każdym wypadku wystarczy zauważyć, że wyłączenie E miało na celu właśnie uniknięcie naruszenia bezstronności komitetu doradczego, ponieważ o tym wyłączeniu zdecydowano ze względu na istnienie konfliktu interesów dotyczącego E. Ponadto, co się tyczy F, jej nieobecność nie została spowodowana przez komitet doradczy, ponieważ z własnej inicjatywy postanowiła ona nie brać udziału w obradach komitetu doradczego dotyczących sprawy skarżącego. W każdym razie skarżący nie wyjaśnia, dlaczego nieobecność tych dwóch członków miałyby powodować uzasadnione wątpliwości co do bezstronności komitetu doradczego, tym bardziej że przepisy kodeksu postępowania z 2019 r. nie przewidują, że uprawnienie komitetu doradczego do wydawania zaleceń jest uzależnione od istnienia jakiegokolwiek kworum.
- 198 Drugą część podniesionego przez skarżącego zarzutu, dotyczącą naruszenia zasady bezstronności, należy zatem oddalić jako bezzasadną, a w konsekwencji zarzut drugi należy oddalić w całości.

W przedmiocie zarzutu czwartego, dotyczącego naruszenia art. 10 ust. 2 rozporządzenia nr 883/2013, poufnego charakteru postępowania dyscyplinarnego i informacji sądowych, a także art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1725

- 199 Skarżący podnosi, że członkowie personelu OLAF-u naruszyli art. 10 ust. 2 rozporządzenia nr 883/2013, stwierdzając przed komisją kontroli budżetowej Parlamentu, iż jest on winny mobbingu, co doprowadziło do tego, że członkowie tej komisji uznali jego winę za udowodnioną, jeszcze zanim komitet doradczy i Prezydium EKES-u zajęli stanowisko w tej sprawie.
- 200 Ponadto Parlament naruszył również „zasadę poufności”, rozpowszechniając informacje sugerujące winę skarżącego w odniesieniu do zarzucanych mu czynów. Doprowadziło to do naruszenia tajemnicy postępowania dyscyplinarnego i informacji sądowych, które to naruszenie jest tym poważniejsze, że OLAF przyznał jednocześnie, iż zachowanie skarżącego nie miało żadnych skutków finansowych dla budżetu Unii.
- 201 Wreszcie przewodniczący EKES-u również naruszył „zasadę poufności”, ujawniając treść raportu końcowego na posiedzeniu Prezydium EKES-u w dniu 21 stycznia 2020 r. Ponadto, zdaniem skarżącego, EKES powinien był zwrócić się do Parlamentu o pominięcie danych osobowych skarżącego w poszczególnych komunikatach Parlamentu dotyczących jego budżetu lub czynów zarzucanych skarżącemu.

- 202 EKES kwestionuje tę argumentację.
- 203 Należy przypomnieć, że sąd Unii może oddalić zarzut lub część zarzutu jako nieistotne dla sprawy, jeżeli stwierdzi, że taki zarzut lub część zarzutu nie są zdolne – zakładając, że byłyby zasadne – spowodować żądanego stwierdzenia nieważności (zob. wyrok z dnia 19 listopada 2009 r., Michail/Komisja, T-50/08 P, EU:T:2009:457, pkt 59 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 204 W tym względzie wystarczy stwierdzić, jak to uczynił EKES, że argumenty dotyczące działań Parlamentu oraz oświadczeń OLAF-u sformułowanych przed komisją kontroli budżetowej Parlamentu, którzy nie są stronami niniejszego postępowania, nie mają wpływu na zgodność z prawem zaskarżonej decyzji, ponieważ nie można ich przypisać EKES-owi, który jest autorem zaskarżonej decyzji.
- 205 W związku z tym argumenty dotyczące podnoszonego naruszenia przez OLAF i Parlament art. 10 ust. 2 rozporządzenia nr 883/2013 i art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1725 należy oddalić jako nieistotne dla sprawy.
- 206 Jeśli chodzi o argument dotyczący okoliczności, że przewodniczący EKES-u ujawnił treść raportu OLAF-u członkom Prezydium na posiedzeniu w dniu 21 stycznia 2020 r., który to argument został podniesiony po raz pierwszy w replice, należy go oddalić jako bezzasadny, niezależnie od jego dopuszczalności w świetle art. 84 § 1 regulaminu postępowania.
- 207 Otóż chociaż skarżący był obecny na tym posiedzeniu, nie przedstawił on żadnych dowodów, które mogłyby podważyć wyjaśnienia EKES-u, zgodnie z którymi przewodniczący ograniczył się do poinformowania członków Prezydium o istnieniu raportu OLAF-u i towarzyszących mu zaleceń, wyłącznie w celu przygotowania przekazania sprawy komitetowi doradczemu.
- 208 Z akt sprawy wynika ponadto, że pozostali członkowie Prezydium ostatecznie zapoznali się z treścią wersji jawnej raportu OLAF-u dopiero w dniu 3 czerwca 2020 r., gdy komitet doradczy przekazał swoje zalecenia przewodniczącemu EKES-u, po tym, jak skarżący miał możliwość przedstawienia swoich uwag co do treści owego raportu i tych zaleceń.
- 209 W świetle powyższego zarzut czwarty należy oddalić jako częściowo nieistotny dla sprawy, a częściowo bezzasadny.

W przedmiocie żądań odszkodowawczych

- 210 Na podstawie art. 340 akapit drugi TFUE skarżący wnosi o zasądzenie od EKES-u na jego rzecz kwoty 250 000 EUR tytułem odszkodowania za szkodę majątkową, jaką miał ponieść, i zadośćuczynienia za krzywdę, jakiej miał doznać.
- 211 Zdaniem skarżącego doznana przez niego krzywda polega na wykluczeniu go ze środowiska zawodowego. W tym względzie wystąpienie dyrektora OLAF-u przed komisją kontroli budżetowej Parlamentu w dniu 3 lutego 2020 r. naruszyło nieodwracalnie jego honor i reputację, ponieważ dyrektor OLAF-u poinformował członków tej komisji o treści raportu końcowego bez wysłuchania skarżącego, i to w sytuacji, w której nie wykazano, że zarzuty stawiane skarżącemu, miały skutki finansowe dla Unii.

- 212 Następnie, wszczynając przeciwko skarżącemu postępowanie dyscyplinarne bez określonych ram prawnych i odnosząc się w zaskarżonej decyzji do decyzji Parlamentu z dnia 13 maja 2020 r. w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2018 oraz do rezolucji Parlamentu z dnia 14 maja 2020 r., EKES naruszył również reputację i honor skarżącego.
- 213 Brak możliwości wypowiedzenia się w przedmiocie dotyczących go faktów wywołał u skarżącego poczucie frustracji, niepokoju i niesprawiedliwości, co miało poważny wpływ na jego zdrowie i życie prywatne, a wynikało bezpośrednio z działania OLAF-u.
- 214 Z tych względów skarżący domaga się zadośćuczynienia za krzywdę, którą szacuje *ex aequo et bono*, tymczasowo, na kwotę 200 000 EUR, co jest proporcjonalne do uchybień popełnionych przez EKES, Parlament i OLAF. W replice skarżący stwierdził jednak, że pozostawia uznaniu Sądu określenie kwoty należnej tytułem zadośćuczynienia za doznaną przez siebie krzywdę.
- 215 Na poniesioną przez skarżącego szkodę majątkową składają się koszty, jakie poniósł on dla celów swojej obrony od stycznia 2020 r., które szacuje on na 50 000 EUR. Ponadto, w przypadku oddalenia skargi, niedopuszczalne byłoby obciążenie skarżącego wynagrodzeniami uiszczonymi przez EKES z tytułu usług zewnętrznego adwokata.
- 216 EKES kwestionuje tę argumentację.
- 217 W tym względzie z utrwalonego orzecznictwa wynika, że powstanie odpowiedzialności pozaumownej Unii zależy od łącznego spełnienia szeregu przesłanek, a mianowicie istnienia wystarczająco istotnego naruszenia normy prawnej mającej na celu przyznanie uprawnień jednostkom, rzeczywistego charakteru szkody oraz istnienia związku przyczynowego między naruszeniem obowiązku spoczywającego na autorze aktu a poniesioną przez poszkodowanego szkodą (zob. wyrok z dnia 10 września 2019 r., HTTS/Rada, C-123/18 P, EU:C:2019:694, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo; zob. również podobnie wyrok z dnia 19 kwietnia 2012 r., Artegoda/Komisja, C-221/10 P, EU:C:2012:216, pkt 80).
- 218 Ponadto jeżeli nie jest spełniona jedna z tych trzech przesłanek, skarga powinna zostać oddalona w całości bez potrzeby badania pozostałych przesłanek rzeczony odpowiedzialności (zob. wyrok z dnia 29 kwietnia 2020 r., Tilly-Sabco/Rada i Komisja, T-707/18, niepublikowany, EU:T:2020:160, pkt 114 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 219 W niniejszym przypadku należy zauważyć, że zdaniem skarżącego szkoda i krzywda, jakich miał doznać, wynikają w szczególności z niezgodnego z prawem działania OLAF-u przed komisją kontroli budżetowej Parlamentu.
- 220 W skardze skarżący wskazał jednak EKES jako jedyną stronę pozwaną.
- 221 W związku z tym w ramach niniejszej skargi skarżący ma prawo domagać się zasądzenia od EKES-u naprawienia szkody i krzywdy, jakich miał on doznać, wyłącznie z powodu niezgodnego z prawem działania tego organu. Aby uzyskać odszkodowanie za szkodę wyrządzoną przez inną instytucję, skarżący powinien skierować swoje roszczenie o odszkodowanie przeciwko instytucji, której zarzucane jest działanie wyrządzające szkodę (zob. podobnie postanowienie z dnia 2 lutego 2015 r., Gascogne Sack Deutschland i Gascogne/Unia Europejska, T-577/14, niepublikowane, EU:T:2015:80, pkt 23 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 222 Jeśli chodzi o działania EKES-u, należy przypomnieć orzecznictwo, zgodnie z którym żądania naprawienia szkody majątkowej lub krzywdy powinny zostać oddalone, gdy są ściśle powiązane z żądaniami stwierdzenia nieważności, które same zostały odrzucone jako niedopuszczalne lub oddalone jako bezzasadne (zob. wyrok z dnia 19 grudnia 2019 r., ZQ/Komisja, T-647/18, niepublikowany, EU:T:2019:884, pkt 202 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 223 Z powyższego wyводу wynika zaś, że zaskarżona decyzja nie jest niezgodna z prawem i że postępowanie w sprawie jej wydania zostało przeprowadzone z poszanowaniem prawa skarżącego do obrony. W każdym wypadku skarżący nie wyjaśnia, w jaki sposób sam fakt, że zaskarżona decyzja odnosi się do decyzji Parlamentu z dnia 13 maja 2020 r. w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii za rok budżetowy 2018 oraz do rezolucji Parlamentu z dnia 14 maja 2020 r. miałyby stanowić wystarczająco poważne naruszenie przez EKES normy prawnej mającej na celu przyznanie praw jednostkom.
- 224 W związku z tym ponieważ pierwsza przesłanka powstania odpowiedzialności Unii nie została w niniejszym przypadku spełniona, żądania odszkodowawcze należy oddalić bez konieczności badania pozostałych przesłanek powstania owej odpowiedzialności.
- 225 W tych okoliczności skargę należy w części odrzucić, a w części oddalić.

W przedmiocie kosztów

- 226 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżący przegrał sprawę, należy obciążyć go kosztami, w tym kosztami związanymi z postępowaniami w przedmiocie środków tymczasowych, zgodnie z żądaniem EKES-u.

Z powyższych względów,

SĄD (ósma izba)

orzeka, co następuje:

- 1) Skarga zostaje w części odrzucona, a w części oddalona.**
- 2) KN zostaje obciążony kosztami postępowania, w tym kosztami związanymi z postępowaniami w przedmiocie środków tymczasowych.**

Svenningsen

Mac Eochaidh

Pynnä

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 1 września 2021 r.

Podpisy